

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

Ústav veřejné správy a práva

Vyhodnocení vztahu a dopadů územních a strategických rozvojových
dokumentů (pro okres Jičín)

Bc. Petra Štěrbová

Diplomová práce

2012

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Petra Štěrbová
Osobní číslo: E10013
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Regionální rozvoj
Název tématu: Vyhodnocení vztahu a dopadů územních a strategických rozvojových dokumentů (pro vybrané území)
Zadávající katedra: Ústav veřejné správy a práva

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vyhodnocení a návrh optimalizace rozvojových dokumentů na lokální a regionální úrovni.

Práce bude obsahovat:

- Územní plánování
- Strategické plánování
- Vazby územních a strategických plánů
- Analýzu dokumentů ve vybraném území
- Dopady rozvojových dokumentů do území

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

NASH, E. Direct marketing: Strategie. Plánování. Provedení. Praha: Computer Press, 2003. 604 s. ISBN 80-7226-838-4.

PAVLAS, M., PÁPOL, T. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. 81 s. ISBN 80-903813-1-6.

SMITH, R.D. Strategic planning for public relations. New York: Routledge, 2009. 436 s. ISBN 978-0-415-99422-4.

ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.

ŠILHÁNKOVÁ, V. Urbanismus a územní plánování. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010. 117 s. ISBN 80-7194-415-7.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: 27. června 2011

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2012

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 11. srpna 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a tím, že pokud dojde k užití této mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2012

Petra Štěrbová

Touto cestou bych chtěla poděkovat doc. Ing. arch. Vladimíře Šilhánkové, Ph.D., za cenné informace, připomínky, rady a odborné vedení při vzniku této práce. Dále bych ráda poděkovala paní Heleně Vanické z Městského úřadu v Hořicích a panu Ing. Vítězslavu Dufkovi z Městského úřadu v Nové Pace, za poskytnutí informací ke zpracování této diplomové práci. V neposlední řadě patří poděkování také mým rodičům a prarodičům, za podporu během celého studia.

ANOTACE

Diplomová práce je zaměřena na problematiku strategického a územního plánování. Jsou vyhodnoceny vztahy mezi rozvojovými dokumenty. Pomocí literární rešerše jsou zde vysvětleny základní pojmy, se kterými se můžeme v oblasti plánování setkat. V práci je popsáno, jaký mohou mít dokumenty mezi sebou vztah. Jsou rozebrány strategické a územní plány tří měst z okresu Jičín a zhodnoceny vazby mezi nimi.

KLÍČOVÁ SLOVA

Územní plánování, strategické plánování, územní plán, strategický plán, vztahy strategických a územních plánů, okres Jičín

TITLE

The evaluation of relation and impacts ground and strategic development documents (for district Jicin)

ANNOTATION

The thesis is focused on strategic and ground planning. It is evaluated the relationship between development documents. Using the literature review are explained basic concepts which can we meet in the planning with. The paper describes which relationship can documents have with each other. It is discussed strategic and development plans of the three towns of the district Jicin and evaluated links between them.

KEYWORDS

Ground planning, strategic planning, ground plan, strategic plan, relations of strategic and ground plans, district Jicin

OBSAH

ÚVOD	8
1 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	9
1.1 Cíle a úkoly územního plánování	9
1.1.1 Cíle územního plánování	9
1.1.2 Úkoly územního plánování	10
1.2 Nástroje územního plánování	11
1.2.1 Územně plánovací podklady	11
1.2.2 Politika územního rozvoje	12
1.2.3 Územně plánovací dokumentace	12
1.2.4 Územní rozhodnutí	14
1.2.5 Územní řízení	15
1.2.6 Územní opatření	15
1.2.7 Úprava vztahů v území	16
1.3 Aktéři územního plánování	16
1.3.1 Orgány obce	17
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	19
2.1 Vývoj strategického plánování	21
2.2 Přístupy ke strategickému plánování	22
2.2.1 Ekonomický přístup	22
2.2.2 Sociogeografický přístup	24
2.2.3 Environmentální přístup – Přístup udržitelného rozvoje	24
2.3 Metody tvorby strategických dokumentů	26
2.3.1 Expertní metoda	26
2.3.2 Komunitní metoda	27
2.3.3 Metoda vnitřních zdrojů	28
2.4 Proces strategického plánování	29
2.5 Strategický plán	29
2.5.1 Kritéria strategického plánu	30
2.5.2 Části strategického plánu	31
3 VZTAH STRATEGICKÝCH A ÚZEMNÍCH DOKUMENTŮ	38
3.1 Modely vztahu strategických a územních dokumentů	38
3.2 Optimalizace vazeb strategických a územních dokumentů	39

4	TEORETICKÉ PŘEDPOKLADY PRO DALŠÍ ZKOUMÁNÍ.....	41
5	ANALÝZA ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ VYBRANÝCH MĚST.....	42
5.1	Jičín.....	42
5.1.1	Strategický plán Jičína.....	42
5.1.2	Územní plán Jičína	45
5.1.3	Vztah strategického a územního plánu.....	47
5.2	Nová Paka.....	48
5.2.1	Strategický plán Nové Paky	48
5.2.2	Územní plán Nové Paky	53
5.2.3	Vztah strategického a územního plánu.....	55
5.3	Hořice v Podkrkonoší	57
5.3.1	Strategický plán Hořic v Podkrkonoší.....	57
5.3.2	Územní plán Hořic v Podkrkonoší	61
5.3.3	Vztah strategického a územního plánu.....	62
5.4	Porovnání a vyhodnocení strategických plánů jednotlivých měst	63
5.5	Porovnání a vyhodnocení územních plánů jednotlivých měst	65
	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM LITERATURY	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK	71
	SEZNAM ZKRATEK	72

ÚVOD

Územní plánování je důležitý nástroj, který ovlivňuje prostorové a funkční uspořádání území. Jeho úkolem je určit využití jednotlivých ploch, vymežit rozvojové plochy vhodné k zastavění a naopak stanovit ty, které zastavěny být nesmí. Náležitosti územních plánů jsou vymezeny v Zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Tvorba dokumentů je v pravomoci orgánů veřejné správy a musí platit, že územně plánovací dokumentace nižšího stupně je podřízena územně plánovací dokumentací vyššího stupně. Do roku 2015 musí všechny obce zpracovat nový platný územní plán.

Strategické plánování slouží k rozvoji regionu v dlouhodobém horizontu. Ve strategickém plánu jsou stanoveny dlouhodobé cíle, opatření k dosažení vymezených cílů a priority jednotlivých rozvojových aktivit. Výstupem celého procesu by mělo být zlepšení stávající situace. Zpracování strategického plánu není povinností obcí. Dokument by měly obce tvořit zejména pro vlastní potřebu koordinovaného rozvoje, ale často jej tvoří především z důvodu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU.

Mezi oběma typy dokumentů by měl existovat vzájemný vztah a jeden by měl respektovat a zohledňovat druhý. Pokud chceme realizovat nějaký projekt, je třeba zvolit vhodnou plochu pro rozvoj v souladu s existující územně plánovací dokumentací. Ideální je, pokud oba dokumenty vznikají současně a jsou vzájemně úzce koordinovány a provázány. Ve své práci se proto zaměřím na vazbu mezi těmito dokumenty a dále pak zanalyzuji rozvojové dokumenty obcí v okrese Jičín a jejich vztah.

Cílem diplomové práce je vyzkoumat, zda existuje mezi územním a strategickým plánem na úrovni obcí nějaký vztah a případně jaký.

Dílním cílem je vyhodnotit a porovnat strategické a územní rozvojové dokumenty obcí s rozšířenou působností v okrese Jičín a zjistit, jak municipality tyto dokumenty koordinují a jak optimalizují realizaci rozvojových projektů.

1 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Územní plánování je definováno jako soustavná činnost, díky které je možné usměrňovat rozvoj daného území s ohledem na soukromé i veřejné zájmy. Ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy jsou vymezeny s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území. Přitom je nutné chránit krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti.¹

Tento druh plánování je velmi důležitý z hlediska využití území. Je nutné si stanovit, jak bude který pozemek využit a jak budou jednotlivé funkce, kterými jsou bydlení, občanská vybavenost, výroba, zeleň, doprava, technická infrastruktura, rozmístěny v rámci každé obce. Celkové uspořádání totiž ovlivňuje kvalitu životního prostředí a fungování společnosti. Veškeré plánované změny v území a investice do veřejné infrastruktury jsou však závislé na množství financí z veřejných rozpočtů.

1.1 Cíle a úkoly územního plánování

Při územním plánování je nutné brát ohledy na mnoho různých činností. Proto budou v této kapitole vymezeny jeho základní cíle a úkoly. Územní plánování je komplexní činnost zabývající se různými jevy, aktivitami a zájmy v daném území, které se často liší a je proto nutné najít kompromis přijatelný pro všechny strany. Každý zásah do území je třeba řádně promyslet a posoudit jeho dopady, jelikož vzniklé důsledky jsou dlouhodobého charakteru.

Je nezbytné omezit jevy, které negativně ovlivňují území. Těmi může být např. přehnané zastavování krajiny stavbami, špatná dostupnost občanské vybavenosti a špatná dopravní obslužnost, rostoucí meziregionální rozdíly atd.

1.1.1 Cíle územního plánování

Cílem územního plánování je tvorba předpokladů pro výstavbu a udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné

---

¹ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §18

generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Dále také zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území.²

1.1.2 Úkoly územního plánování³

Podle zákona č. 183/2006 Sb. je úkolem územního plánování zejména:

- a) zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- b) stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území,
- c) prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání,
- d) stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- e) stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území,
- f) stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci),
- g) vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem,
- h) vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn,
- i) stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení,
- j) prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- k) vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany,
- l) určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území,
- m) vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů před negativními vlivy záměrů na území a navrhopat kompenzační opatření, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- n) regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů,

---

² Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §18

³ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §19

o) uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče.

Úkolem územního plánování je také vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje, zásad územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území; jeho součástí je posouzení vlivů na životní prostředí zpracované podle přílohy k tomuto zákonu a posouzení vlivu na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast, pokud orgán ochrany přírody svým stanoviskem takovýto vliv nevyloučil.

1.2 Nástroje územního plánování

Podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), mezi nástroje územního plánování patří:

- územně plánovací podklady
- politika územního rozvoje
- územně plánovací dokumentace
- územní opatření
- úprava vztahů v území

Nyní budou výše zmíněné nástroje blíže specifikovány.

1.2.1 Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady (ÚPP) jsou tvořeny územně analytickými podklady (ÚAP), které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územními studii, které ověřují možnosti a podmínky změn v území; slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území.⁴

1.2.1.1. Územně analytické podklady⁵

ÚAP obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastnosti území („limity využití území“), záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování

---

⁴ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §25

⁵ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §26-28

udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci („rozběr udržitelného rozvoje území“).

Tyto podklady pořizuje pro svůj správní obvod úřad územního plánování. Údaje o území poskytuje pořizovateli orgán veřejné správy, jím zřízená právnická osoba a vlastník dopravní infrastruktury především v digitální formě zodpovídá za jejich správnost, úplnost a aktuálnost. Každé dva roky musí být pořizování úplná aktualizace.

1.2.1.2. Územní studie⁶

Územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území, např. veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat využití a uspořádání území nebo jejich vybraných částí.

Studie je pořizována pořizovatelem v případech, kdy je to uloženo ÚPD, z vlastního nebo jiného podnětu. V jejím zadání je určen její obsah, rozsah, cíle a účel.

1.2.2 Politika územního rozvoje⁷

Politika územního rozvoje (PÚR) určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů.

PÚR je pořizována Ministerstvem pro místní rozvoj pro celé území republiky a je schvalována vládou. Politika je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

1.2.3 Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace (ÚPD) je souhrn informací o území, zaměřený na funkční využití území, včetně plošného a prostorového uspořádání, který shrnuje a určuje limity využití území a zpracovává závazné regulační prvky. Na rozdíl od ÚPP, které nanejvýše projednávají, a tudíž pouze poskytují podklady pro rozhodování, z ÚPD vyplývají regulativy a další ustanovení, které jsou obecně závazné (pro všechny platné) – např. o tom, k čemu lze a k čemu nelze pozemek používat, a to i tehdy, je-li pozemek v soukromém vlastnictví.

---

⁶ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §30

⁷ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §31

Procedury pořizování, projednávání a schvalování, a také vlastní zpracování ÚPD jsou upraveny podstatně podrobněji, než je tomu u ÚPP.⁸

ÚPD je souborem předepsaných textových a zejména grafických dokumentů, které regulují a navrhují výstavbu ve vymezeném území. ÚPD má svoji závaznou a směrnou část. Závazná část ÚPD má podobu právní normy a každá jednotlivá ÚPD má tuto svoji právní normu vypracovanou a schválenou samostatně.⁹

ÚPD je složena celkem ze tří částí. Těmi jsou zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán. Zásady územního rozvoje se pořizují pro území kraje, tedy velkého územního celku, proto si charakterizujeme pouze územní a regulační plán.

1.2.3.1. Územní plán¹⁰

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.

Územní plán může ve vybraných plochách a koridorech uložit prověření změn jejich využití územní studií nebo pořízení regulačního plánu jako podmínku pro rozhodování o změnách v území; v tomto případě stanoví podmínky pro jeho pořízení a pro jeho vydání, které jsou zadáním regulačního plánu.

Územní plán v souvislostech a podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje.

Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce a vydává se formou opatření obecné povahy podle správního řádu. Územní plán je závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce, pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních

---

⁸ LAND MANAGEMENT. Nástroje územního plánování [online] [cit. 25. října 2011] Dostupné z: <<http://www.la-ma.cz/?p=38>>

⁹ LAND MANAGEMENT. Územně plánovací dokumentace [online] [cit. 25. října 2011] Dostupné z: <<http://www.la-ma.cz/?p=45>>

¹⁰ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §43 a §55

rozhodnutí. Poskytování prostředků z veřejných rozpočtů podle zvláštních právních předpisů na provedení změn v území nesmí být v rozporu s vydaným územním plánem.

Pořizovatel předloží zastupitelstvu obce nejpozději do 4 let po vydání územního plánu a poté pravidelně nejméně jednou za 4 roky zprávu o uplatňování územního plánu v uplynulém období.

Pořízení územního plánu se skládá ze dvou hlavních etap: zadání a návrh územního plánu. Podkladem pro zadání územního plánu jsou ÚAP, doplňující průzkumy a rozbory, příp. územní studie. Pokud je tak stanoveno v zadání územního plánu, zajistí pořizovatel pro obec zpracování konceptu územního plánu a vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj. Na základě schváleného zadání územního plánu nebo schválených pokynů pro zpracování návrhu územního plánu pořizovatel pořídí pro obec zpracování návrhu územního plánu. Na základě požadavku krajského úřadu nebo dotčených orgánů se pro územní plán vyžaduje vyhodnocení vlivu na životní prostředí.¹¹

1.2.3.2. Regulační plán¹²

Regulační plán v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. Regulační plán vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření.

Regulační plán nahrazuje v řešené ploše ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí a je závazný pro rozhodování v území. Regulační plán vydaný krajem je dále závazný pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi. Regulační plán nenahrazuje územní rozhodnutí v nezastavěném území.

1.2.4 Územní rozhodnutí¹³

Umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak.

---

¹¹ Zdroj: PÁPOL, T., PAVLAS, M. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006, s. 40-41

¹² Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §61

¹³ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §76-77

Územním rozhodnutím je rozhodnutí o:

- a) umístění stavby nebo zařízení
- b) změně využití území
- c) změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území
- d) dělení nebo scelování pozemků
- e) ochranném pásmu

Územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr a stanoví podmínky pro využití a ochranu území, podmínky pro další přípravu a realizaci záměru, zejména pro projektovou přípravu stavby.¹⁴

Místo územního rozhodnutí může stavební úřad vydat územní souhlas, a to na základě oznámení o záměru, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.¹⁵

1.2.5 Územní řízení¹⁶

Na základě územního řízení je vydáno příslušným stavebním úřadem územní rozhodnutí. Je-li k územnímu řízení, kterým se vydává rozhodnutí o změně využití území nebo o ochranném pásmu, příslušný podle zvláštních právních předpisů jiný správní orgán než stavební úřad, rozhodne tento orgán jen v souladu se závazným stanoviskem stavebního úřadu.

Účastníky územního řízení jsou žadatel a obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn.

1.2.6 Územní opatření

Rozlišujeme dva typy územního opatření, a to územní opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci území.

1.2.6.1. Územní opatření o stavební uzávěře

Toto územní opatření se vydává jako opatření obecné povahy podle správního řádu. Pomocí něj je omezována nebo zakazována v nezbytném rozsahu stavební činnost ve

---

¹⁴ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 101

¹⁵ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §96

¹⁶ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §84-85

vymezeném území, jestliže by mohla ztížit nebo znemožnit budoucí využití území podle připravované ÚPD, jestliže bylo schváleno její zadání, nebo podle jiného rozhodnutí či opatření v území, kterým se upravuje využití území. Tímto územním opatřením nemůžou být omezeny nebo zakázány udržovací práce.¹⁷

1.2.6.2. Územní opatření o asanaci území

Vydává se rovněž jako opatření obecné povahy podle správního řádu a je vydáno na území postiženém živelnou pohromou nebo závažnou havárií, kterou byl zapříčiněn podstatný zásah do využití území a je tedy třeba stanovit podmínky pro odstranění jejich dopadů a pro další využití území. Je také vydáváno pro zastavěné území, v němž se vyskytují závadné stavby, z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí, u nichž je ve veřejném zájmu nutné nařídit odstranění závad staveb a úpravy staveb a nařídit opatření k asanaci území.¹⁸

1.2.7 Úprava vztahů v území

Obec nebo kraj má předkupní právo k pozemku danému územním plánem nebo regulačním plánem pro veřejně prospěšnou stavbu nebo pro veřejně prospěšné opatření. Obec má také předkupní právo k pozemku určenému územním plánem nebo regulačním plánem pro veřejné prostranství.¹⁹

Vlastníkovi pozemku nebo stavby, jehož práva byla při jejich užívání na základě územního opatření o stavební uzávěře omezena a dále i vlastníkovi pozemku, jehož určení k zastavění bylo zrušeno na základě změny územního plánu nebo regulačního plánu nebo zrušením územního rozhodnutí, náleží náhrada.²⁰

1.3 Aktéři územního plánování²¹

Nejdůležitějšími aktéry vystupujícími v procesu územního plánování jsou pořizovatel a zpracovatel územně plánovací dokumentace nebo územně plánovacích podkladů, dotčené orgány státní správy, veřejnost a volené orgány místní samosprávy. Ve věcech územního plánování vykonávají kraje a obce aktivity v přenesené působnosti. Ministerstvo pro místní

---

¹⁷ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §97

¹⁸ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §97

¹⁹ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §101

²⁰ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §102

²¹ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V., KOUTNÝ, J., ČABLOVÁ, M. Urbanismus a územní plánování. Univerzita Pardubice, 2010, s. 94-95

rozvoj je nejdůležitějším správním úřadem v procesu územního plánování. Následně bude každý z aktérů stručně popsán.

Pořizovatelem územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů může být Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, krajský úřad nebo obecní úřad.

Zpracovatel zpracovává územně plánovací dokumentaci a územně plánovací podklady. Jedná se o fyzickou nebo právnickou osobu provádějící tuto činnost na základě oprávnění, kterým je zejména autorizace u České komory architektů.

Dotčené orgány státní správy jsou všechny instituce a orgány, jejichž vyjádření je třeba získat ke zpracování, projednání a schválení ÚPD. Mohou jimi být např. orgány ochrany životního prostředí, dopravní orgány, policie, distribuční společnosti technické infrastruktury a další.

Veřejnost je další důležitou součástí, která se může vyjadřovat a podávat připomínky k procesu územního plánování zejména ve fázi projednání. Mělo by být v zájmu samotného pořizovatele, aby byla veřejnost srozuměna s dopady procesu územního plánování a co nejvíc se s ním ztotožnila.

1.3.1 Orgány obce²²

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

- pořizuje územní a regulační plán pro území obce
- pořizuje územně plánovací podklady
- pořizuje územní plán, regulační plán a územní studii na žádost obce ve svém správním obvodu

Stavební úřad:

- vydává územní rozhodnutí
- vydává územní souhlas
- poskytuje informace pro pořizování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace

Zastupitelstvo obce:

- rozhoduje v samostatné působnosti o pořízení územního a regulačního plánu

---

²² Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, §6

- schvaluje v samostatné působnosti zadání, příp. pokyny pro zpracování návrhu územního plánu
- vydává v samostatné působnosti územní plán
- vydává regulační plán

Rada obce:

- vydává vymezení zastavěného území
- vydává územní opatření o asanaci a územní opatření o stavební uzávěře
- uplatňuje v samostatné působnosti námítky k zásadám územního rozvoje a připomínky k územnímu plánu sousední obce

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ²³

Strategie obecně je velmi důležitá, pokud je třeba stanovit dlouhodobé cíle, kterých bychom rádi dosáhli v horizontu několika let. Je nezbytné určit, jak těchto cílů dosáhnout, jaké kroky podniknout, co nám konkrétní úkon, který bude proveden, přinese, jaké jsou jeho klady a zápory, příležitosti a hrozby, a v neposlední řadě také finanční náročnost. Změny, které se provedou, by měly být posunem k lepšímu.

Strategické plánování lze popsat jako nástroj, který slouží k rozvoji různých organizací. Prostřednictvím kroků a analýz se snaží propracovat ke změnám k lepšímu. V soukromém sektoru se subjekty často orientují na dosažení zisku. Práce je však zaměřena na veřejný sektor, kde by měly být efektivně vynaloženy finanční prostředky a je zde orientace na jiný cíl, než je zisk. Strategické plánování se dá využít při rozvoji daného územního celku, regionu, mluvíme tedy o regionálním plánování.

Strategické plánování je také možné charakterizovat jako proces, který umožňuje sladit zájmy a aktivity občanů, veřejné správy a dalších subjektů krajů, obcí a regionů. Subjekty se zamýšlejí nad tím, čím se budou zabývat, co je třeba rozvíjet a jaké programy a služby nabízet.

Mezi základní nástroje řízení v oblasti rozvoje území obce řadíme program rozvoje obce. Jeho smyslem je organizace všeobecného rozvoje obce na bázi sladění jednotlivých zájmů tak, aby obec jako celek prosperovala. Programové dokumenty nejsou zpracovávány pouze na úrovni obcí, ale také na státní a krajské úrovni a na úrovni regionů soudržnosti (NUTS II) a mikroregionů.

S tvorbou a existencí programů rozvoje úzce souvisí rozpočet obce, rozpočtový výhled a územní plán. Rozpočtový výhled je střednědobým nebo dlouhodobým nástrojem efektivního plánování a jeho přínosem je možnost zajištění plynulého rozvoje územně samosprávného celku v delším časovém horizontu.

Jelikož obce hospodaří pouze s omezeným množstvím finančních prostředků, je nezbytné vymezit priority rozvoje, cíle a opatření jejich realizace. Důležité je zajištění určité zpětné vazby, která informuje o možnosti dynamizování a přizpůsobování programu na měnící se podmínky.

---

²³ Zdroj: ŠELEŠOVSKÝ, J. Financování rozvojových strategií územním rozpočtem. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 66-77

Dalším důvodem jejich sestavování může být podpora Evropské unie, která při financování projektů upřednostňuje ty, které řeší komplexně problémy dané lokality. Proto je předpokladem žádosti o podporu také rozvojová strategie složená z několika částí tvořících jednotný celek. Proto by strategie měla obsahovat analýzu stávajícího stavu, stanovení vizí a strategií, vymezení obecných cílů, návrhy opatření, vymezení konkrétních projektů a nezbytné vazby na jiné národní a ostatní programové dokumenty.

Význam strategického plánu spočívá v tom, že²⁴:

- pomáhá organizovat změny ve společnosti
- řeší problémy dlouhodobě a komplexně, pokouší se o minimalizaci hrozeb a maximalizaci příležitostí obce
- definuje prioritní oblasti a cíle rozvoje obce, přičemž do těchto oblastí potom mohou být soustředěny omezené zdroje obce
- snaží se dosáhnout konsensu o budoucím vývoji obce mezi jednotlivými subjekty obce
- spojuje za společným cílem rozhodující představitele soukromého a veřejného sektoru v obci
- vytváří prostor pro vznik veřejno-soukromého partnerství
- prohlubuje všeobecné mínění a povědomí o změnách v obci a pomáhá překonat přirozený odpor ke změnám
- je zdrojem informací pro místní podnikatelskou sféru a je určitým podkladem pro tuzemské i zahraniční investory

Pokud jsou jednotlivé obce malé a nemají předpoklady pro vypracování a realizaci programu rozvoje, je možné založit spolu s dalšími obcemi mikroregion. Sousedící obce se mohou potýkat se shodujícími se problémy a založení mikroregionu je přijatelným řešením, díky kterému mohou např. čerpat finanční prostředky z fondů EU, na které by jako samostatná obec nedosáhly, a mohou se také dělit o administrativní záležitosti.²⁵

V případě, že obce žádají o finanční prostředky z veřejných prostředků vyšších územních jednotek, je důležité, aby se strategie obce shodovala se strategií vyššího územního celku.

Strategické plánování na obecní úrovni vychází z toho, že občané jsou zdrojem moci, kterou delegují na své zastupitele a že úspěšné a proveditelné bývají takové projekty, které

---

²⁴ Zdroj: HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, 2004, s. 17

²⁵ Zdroj: PÁPOL, T., PAVLAS, M. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006, s. 30

jsou podporovány veřejností a jejími klíčovými představiteli. Strategický plán by neměl vzniknout jen jako představa obecního úřadu, ale do procesu jeho přípravy a realizace je třeba zapojit širokou veřejnost. Pokud se občané podílejí na vzniku strategického plánu, budou prosazovat i jeho realizaci. Ti, kteří v obci žijí, znají nejlépe vyskytující se problémy a mohou přispět k jejich formulaci.²⁶

2.1 Vývoj strategického plánování²⁷

Strategické plánování se poprvé využívalo v rámci vojenství, konkrétně v armádě Spojených států amerických v době druhé světové války. To je možné odvodit ze samotného slova strategie přeloženého z řečtiny, které označovalo umění a vědu, jak řídit vojenské operace. Dalším uplatněním strategického plánování, které se objevilo přibližně v první polovině 70. let, byl management firem. Úkolem měla být pomoc v rozhodování o rozvoji firem. Následně se v USA objevilo strategické plánování rozvoje území s ohledem na potřeby soukromého sektoru.

Strategické plánování v oblasti regionálního rozvoje neexistuje příliš dlouho. K výraznějšímu prosazování docházelo až v průběhu 80. let 20. století. Mluvíme o procesu, který pomáhá obcím a regionům v jejich dalším rozvoji. Strategické plánování se osvědčilo během procesu evropské integrace a v současné době je východiskem hlavně při vytváření programových dokumentů v rámci Evropské unie při žádostech o poskytnutí finančních prostředků z fondů EU.

Strategické plánování se liší od strategického plánování pro komerční podniky i od strategického plánování pro neziskové organizace. Nejen proto, že sleduje jiný účel a cíl, ale také proto, že město je mnohem složitější organizace než běžný podnik nebo běžná instituce. Ve městě se střetává mnohem více různých, často i protikladných zájmů a probíhá zde mnohem více různorodých procesů. Ty přinášejí problémy, jež mají odlišné příčiny a jsou odlišné povahy. Mají proto také různé možnosti řešení i různé časové horizonty, v nichž je lze vyřešit.

Strategické plánování jako plánovací nástroj rozvoje města je v kontextu České republiky plánovacím nástrojem relativně novým – můžeme o něm hovořit až od poloviny 90. let 20. století a není proto dosud jasně definováno žádným zákonem. Strategický plán je sice zmíněn

---

²⁶ Zdroj: HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, 2004, s. 17-18

²⁷ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 59-60

v několika právních předpisech, většinou však pouze nepřímo. Jako hlavní legislativní oporu strategického plánování je v současnosti možné uvést Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který obecně upravuje problematiku regionálního plánování a definuje jednotlivé dokumenty regionálního rozvoje. Pravomoci a povinnosti obce/města v oblasti rozvoje jsou vymezeny poměrně obecně v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), jež vyhrazují zastupitelstvu „schvalovat program rozvoje obce“ a podle jednotlivých rozvojových témat pak v celé řadě specializovaných zákonných norem.

2.2 Přístupy ke strategickému plánování

Existují různé postupy tvorby strategických plánů rozvoje s různými cíli, postupy i výsledky. V této kapitole bude každý ze tří přístupů charakterizován.

2.2.1 Ekonomický přístup²⁸

První polovina 90. let 20. století byla charakteristická tím, že ve strategickém plánování rozvoje obcí a měst v naší republice převažovalo ekonomické hledisko. Prioritou se stal ekonomický rozvoj s cílem zlepšit místní podnikatelské prostředí a konkurenceschopnost města v oblasti lidských zdrojů, informací, technologií, kapitálu a infrastruktury. Jedná se o způsob, „kterým města využijí svých zdrojů a kompetencí k tomu, aby převzala odpovědnost za vlastní ekonomickou budoucnost“. „Ekonomický rozvoj představuje klíčový problém všech měst, která se zaměřují na svůj další růst. Je trvalým předmětem zájmu jak volených zástupců, tak i ostatních vedoucích představitelů obcí“.

Cílem strategického plánu ekonomického rozvoje obce je realizovat politiky a programy, které by přinesly posílení ekonomik na místní úrovni. Plán je založen na dobrém podnikatelském prostředí, které:

- přitahuje nová pracovní místa vytvářející investice,
- zlepšuje postavení již existujících podniků,
- povzbuzuje podnikavost v celé komunitě,
- podporuje vznik malých a středních podniků,
- hledá a nabízí budovy a pozemky vhodné pro podnikání.

---

²⁸ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 60-62

Proces ekonomicky zaměřeného strategického plánování se skládá z několika základních kroků, ve kterých se zaměřuje na veřejně soukromé partnerství, analýzu prostředí, identifikaci kritických oblastí, sestavení strategického plánu a jeho následné hodnocení a monitorování.

Za celý proces strategického plánování odpovídá obvykle zvolená skupina, kterou je Komise pro strategický rozvoj. Skládá se jednak z odborníků, ale také z lidí, kteří jsou schopni přijímat konsensuální rozhodnutí a z pozice svého postavení je prosazovat. Účelem je dosažení shody názorů a společných vizí, proto je důležité, aby ti, kteří proces řídí, byli důvěryhodnými vedoucími představiteli obce schopnými ovlivnit její budoucnost. Na práci komise by se měli podílet reprezentanti těchto oblastí:

- volení veřejní činitelé,
- ředitelé a vedoucí pracovníci velkých podniků,
- ředitelé místních bank a peněžních ústavů,
- místní obchodníci s realitami,
- reprezentant hospodářské komory nebo jiných sdružení podnikatelů,
- ředitelé středních škol a zástupce místní univerzity,
- ředitel místního úřadu práce,
- vydavatelé novin

Pro každou řešenou oblast by měla existovat jedna pracovní skupina složená z expertů na danou problematiku a členů Komise. Celý proces je rozdělen do čtyř kroků:

- formulování a diskuze problémů na společném pracovním jednání (týmová část problematiky),
- písemné zpracování témat, doporučení a dílčích závěrů projednávaných v týmu (konzultantem zajišťovaná část problematiky),
- připomínkování vypracovaného pracovního materiálu a jeho dopracování podle doporučení jednotlivých členů týmu (individuální část zpracování problematiky),
- projednání dílčího dokumentu na pracovním zasedání, dořešení vazeb na ostatní části řešení (svobodná část zpracování problematiky)

V procesu je dáno minimum prostoru názorům široké veřejnosti a jejich zapracování do finálního strategického plánu.

2.2.2 Sociogeografický přístup²⁹

Sociální geografové chápou strategické plánování „jako soubor postupných a zcela konkrétních kroků, které povedou ke zlepšení sociálně ekonomického prostředí v celém řešeném území“. Jedná se zde o snahu porozumět vnitřním silným a slabým stránkám dané komunity, ale také o pochopení hrozeb a příležitostí, které pro města představují vnější vlivy.

Strategický plán by měl v tomto pojetí nabízet taková řešení, která:

- dobře znají všichni, kteří mají možnost ovlivňovat prostředí v území, tedy starosta, členové zastupitelstva, ale i další aktivní občané,
- jsou s ním seznámeni i další podnikaví obyvatelé, představitelé jednotlivých podniků a dalších institucí, které se v území nacházejí,
- všichni účastníci strategického plánování souhlasí s navrženými kroky,
- všichni účastníci jsou ochotni navržené kroky v blízké budoucnosti uskutečňovat,
- v řešeném území jsou finanční i lidské zdroje, které mohou k řešení přispět.

2.2.3 Environmentální přístup – Přístup udržitelného rozvoje^{30 31}

Přelom tisíciletí je možné charakterizovat jako počátek prosazování myšlenek a principů udržitelného rozvoje. Jedná se o novou kvalitu řízení věcí veřejných, založenou na:

- strategickém plánování,
- účasti veřejnosti v plánovacích a rozhodovacích procesech
- respektování ekologických limitů ve vztahu k sociálnímu a ekonomickému rozvoji.

Není možné vynechat environmentální problematiku, protože úzce souvisí s cíli udržitelného rozvoje. Přejít k udržitelnému rozvoji vyžaduje rozhodování s dlouhodobým výhledem. Vhodné jsou plánovací postupy, které:

- řeší problémy dlouhodobě a komplexně,
- umožňují optimálně využívat zjevné i skryté zdroje,
- pomáhají dosáhnout konsensu všech účastníků v hlavních otázkách.

---

²⁹ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 62

³⁰ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 63-65

³¹ Zdroj: Český ekologický ústav. Metodika pro místní Agendy 21 v České republice: Strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni ČR. Praha: Český ekologický ústav, 2003, s. 3,4,6,14,17,24

U strategického plánování, které respektuje principy udržitelnosti (např. propojení základních oblastí života, dlouhodobá perspektiva, sociální spravedlnost, kvalita života atd.), jsou vytvořeny dlouhodobé cíle a stanoveny cesty k jejich dosažení. Cíle by měly vycházet z reálných potřeb místních obyvatel a možností území. Proto je nezbytná průběžná spolupráce s veřejností v celém procesu strategického plánování, tzn. jak při vzniku plánu, tak při jeho realizaci. Tím by měla být zaručena jeho apolitičnost. Hlavními pilíři strategického plánu zpracovaného dle principů udržitelného rozvoje bývají většinou:

- motiv zajištění udržitelného rozvoje,
- motiv udržení prosperity,
- zajištění neprůmyslového rozvoje a přesun iniciativy do jiných sektorů,
- zajištění zdrojů a motoru regionálního rozvoje,
- propojení Agendy 21 a územního plánování.

Uplatňování principů udržitelného rozvoje v praxi nazýváme místní Agendou 21, což je dokument OSN, který tyto principy rozpracovává v globálním měřítku do jednotlivých problémových oblastí. Dokument byl přijat v roce 1992 účastníky Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, která se konala v brazilském Rio de Janeiru. Je koncepčním podkladem pro vytvoření místní Agendy 21.

Místní Agenda 21(MA 21)

Místní – odkazuje na Vaše vlastní místo působení, bydliště, obec, případně region

Agenda – slovo latinského původu, program nebo seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle

21 – jedná se o to, co musíme udělat pro (v) 21. století, vyzývá k uvažování v delším časovém horizontu

Je programem rozvoje obce, regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí ŽP a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území s dlouhodobou perspektivou rozvoje.

Do procesu MA 21 mohou spadat tyto činnosti: obnova památek, péče o krajinu, péče o starší občany, územní plánování založené na integrovaném přístupu a vhodná výstavba, podpora vhodného podnikání, kulturní a společenské akce, akce pro veřejnost a řada dalších.

Dobře vedená MA 21 má následující přínosy: větší spokojenost obyvatel, předcházení konfliktů a zmenšování rozporů, zlepšení kvality života obyvatel, zachování a zlepšení kvality ŽP, nalezení skutečných problémů a optimálních cest jejich řešení, dosažení společné vize o budoucnosti obce, aktivní zapojení lidí do řešení problémů, větší pochopení práce úřadů a zastupitelů a zvýšení důvěry v jejich rozhodnutí, zajištění zpětné vazby v řízení obce a další.

2.3 Metody tvorby strategických dokumentů

Rozlišujeme dva vyhraněné přístupy tvorby strategických dokumentů, a to expertní metodu a komunitní metodu. Každá má své výhody a nevýhody, proto nelze jednoznačně říci, která je lepší. Může docházet k jejich kombinaci a prolínání. Podle mého názoru, a také podle tendence uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje, je vhodnější zpracování komunitní metodou, jelikož se nejedná pouze o tvorbu najatými experty, kteří ke konkrétnímu místu nemají žádný vztah, pokud ovšem nejsou jeho obyvateli. Obyvatelé jednotlivých území svými názory mohou přispět ke snadnějšímu řešení problémů. Na druhou stranu by se ale obyvatelé měli snažit být nestrannými účastníky a neprosazovat pouze to, co přinese užitek jen jim samým. Problémem je, pokud občané žijící v daném území nemají žádný zájem účastnit se diskusí plynoucích z tvorby dokumentu. Zvolení představitelé by proto sami měli rozhodnout, která varianta je pro ně lepší, podle jejich vlastních zkušeností s chováním a přístupem občanů.

Většinou dochází ke kombinaci obou metod a v praxi se nesetkáme s čistou komunitní nebo expertní metodou.

2.3.1 Expertní metoda

Expertní metoda je způsob zpracování dokumentu najatými experty, kteří často nejsou obyvateli daného místa a čerpají proto informace od místních expertů. Takto vypracovaný dokument je velice kvalitní, co se týče odborné stránky, detailně sleduje jednotlivé jevy a vytváří propracované strategie, avšak pro obyvatele může být nesrozumitelný. Nevýhodou je neznalost místního prostředí, konkrétních vztahů a problémů, potlačení terénního výzkumu. Sledovány jsou často pouze statistické údaje. Nedochozí k projednávání s veřejností a jejímu obeznámení a zapojení do celého procesu, proto se veřejnost o rozvojové strategie nezajímá.³²

---

³² Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 66

2.3.2 Komunitní metoda ³³

Tato metoda je založena na vytvoření zájmových skupin, jejichž členem může být každý, kdo má zájem o dané území nebo je na něm hmotně zainteresován. Jedná se o osoby s trvalým bydlištěm v území, dále o osoby, které v daném místě pracují nebo zde vlastní podnik, navštěvují zde různé instituce, patří mezi zvolené úředníky, provozují zde aktivity (např. různé spolky). Komunitní metoda je tedy spoluprací místních obyvatel a expertů. Účast občanů je v našem právním řádu uzákoněna zejména v územně plánovacím procesu. Zapojení veřejnosti je žádoucí a má již řadu pozitivních aplikací (MA 21).

Existují následující techniky zapojení veřejnosti:

- Informování a vzdělávání
  - letáky a brožury – písemné materiály se základními informacemi
  - zpravodaje – písemné materiály s informacemi, jejichž vydávání se může opakovat
  - výstavy bez přítomnosti pracovníků – vývěsky nebo informační tabule na veřejných místech
  - reklamy a inzeráty – umístěny v denním tisku
  - místní, regionální tisk – informace o navrhovaných aktivitách
  - národní tisk – oslovuje širokou veřejnost
  - televize a rozhlas – velký dosah
- Informování se zpětnou vazbou
  - interaktivní výstavy s přítomností pracovníka – je přítomen specialista na problematiku podávající doplňující informace
  - telefonní linka s přítomností pracovníka – možnost získat informace, klást otázky, sdělovat připomínky
  - internet – důležité jsou aktualizace informací
  - veřejná projednání – prezentace a výměna informací a názorů
  - ankety, dotazníky, interview – možnost získat připomínky od osob, které by se jinak nezapojili

---

³³ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 66-71

- Zapojení a konzultace
  - workshopy, semináře, diskusní fóra – otevřenější výměna myšlenek
  - informační centrum spojené s připomínkováním (Otevřený dům) – výzva k návštěvě určeného místa k získání informací a podání připomínek
- Spoluúčast při rozhodování
  - Občanské poradní komise, komise Rady města, Výbory zastupitelstev – diskuse nad návrhy
  - reálné plánování – umožňuje komunitě kontrolovat a připravovat program jednání a zapojení bez potřeby zvláštních verbálních nebo písemných schopností
  - občanské poroty – skupina občanů posuzující určitou otázku
- Rozhodovací pravomoci veřejnosti
  - referendum – rozhodovací proces je zcela svěřen veřejnosti

Výhodou je jasná orientace na konkrétní problémy a konkrétní řešení, nezpracovávají se podrobné analýzy, jelikož je předpoklad dobré znalosti místního prostředí. Jednotlivé body strategie, vznikající za aktivní účasti místních znalců v rámci společné diskuse, jsou srozumitelné a jasně provázané. Realizace navržených cílů je proto snadnější, protože všichni zúčastnění by měli jednotlivým krokům rozumět a ztotožnit se s nimi. Závěrečné projednávání je jednodušší a bez větších problémů.

Nevýhodou přístupu může být jeho povrchnost. Některé zatím neidentifikované problémy nemusejí být v diskusi místních expertů formulovány a strategie na ně poté nereaguje. Jelikož místní představitelé nejsou nestrannými pozorovateli, může být některému problému věnována přílišná pozornost a na některý se naopak zapomene. Pokud bereme v úvahu finanční stránku, mohou být prosazovány projekty, které nejsou z ekonomického nebo jiného důvodu uskutečnitelné. Slabinou je i neúplné zapojení některých místních odborníků do celého procesu z důvodu nedostatku času. Nejvýraznějším problémem, který může zcela znemožnit vypracování strategie, se jeví úplný nezájem místních expertů, představitelů veřejné správy a dalších místních aktivistů.

2.3.3 Metoda vnitřních zdrojů

Plán je v tomto případě kompletně zpracován zaměstnanci úřadu (magistrátu) města, kteří využívají svých odborných znalostí a znalostí místních poměrů. Do celého procesu tedy

nepřispívají experti ani široká veřejnost. Vytvořený strategický plán je spíše politicky motivovaný a pro některé občany může být těžké ztotožnit se s plánovanými změnami v obci, což se odráží v jeho realizaci.³⁴

2.4 Proces strategického plánování

Základní fáze strategického plánování jsou:³⁵

1. Příprava procesu strategického plánování
2. Analýza současné situace obce
3. Formulace vize rozvoje obce a vymezení problémových oblastí
4. Vnější a vnitřní analýza – SWOT analýza
5. Definice cílů rozvoje obce a opatření vedoucích k jejich naplnění
6. Sestavení a přijetí strategického plánu
7. Realizace strategického plánu
8. Hodnocení plnění strategického plánu a jeho aktualizace

Bližší bude o jednotlivých částech strategického plánování pojednáno v následujících kapitolách.

2.5 Strategický plán

Strategický plán rozvoje je důležitým nástrojem strategického řízení. Tvorba strategických dokumentů by neměla být plně přenechávána ke zpracování profesionálním firmám, ale vytvářet by je měla příslušná zastupitelstva. Profesionální firma může být nápomocná svými zkušenostmi a z organizačního hlediska, ale vize, priority a opatření musí vyjadřovat představy všech aktérů v obci a kraji a rozhodnutí zastupitelstva. Na rozdíl od územních plánů, jejichž vypracování je pro obce povinné, zpracování strategických plánů je dobrovolné.

Vlastní strategický plán je složen z rozpracovaných globálních cílů po jednotlivých klíčových kritických oblastech do:

- dílčí vize oblasti – popis ideálního stavu rozvoje města v dané klíčové oblasti v časovém horizontu

---

³⁴ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 71

³⁵ Zdroj: HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, 2004, s. 18

- globálního cíle oblasti – stanovení základní vývojové tendence dlouhodobého rozvoje města směřující k naplnění vize v dané klíčové oblasti v souladu se zvolenou generickou strategií
- SWOT analýzy oblasti – silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby
- generické strategie oblasti – určení základního nasměrování strategie k naplnění vize na základě provedené SWOT analýzy
- opatření – vytipování základních problémových podoblastí řešených prostřednictvím specifických cílů
- specifických cílů – konkrétní cíle, formulované v rámci jednotlivých opatření, jejichž realizace má vést k dlouhodobému plnění globálního cíle dané klíčové oblasti
- ukazatelů/indikátorů – nástroje pro měření postupu práce (množina informací, která ukazuje, jestli se ke stanoveným cílům přibližujeme nebo se od nich vzdalujeme)³⁶

2.5.1 Kritéria strategického plánu³⁷

Strategický plán by měl splňovat následující kritéria:

- dlouhodobost – plán by měl být připravován na delší časové období, pro obecněji formulované strategické plány je uplatňován horizont 20 let, horizont 15 let je spíše výjimkou, po vstupu do EU je využíván evropský model šestiletého plánování
- systematickosti – plán by měl systematicky mapovat všechna podstatná odvětví nebo obory, které mohou ovlivnit budoucí rozvoj řešeného území
- selektivnosti – musí být selektivně stanoveny pouze některé prioritní osy rozvoje, prioritní směry nebo problémy, na které je žádoucí se jednoznačně zaměřit, a tyto body podrobně řešit
- provázanosti – klíčová podmínka, jednotlivé aspekty dosavadního vývoje, které byly identifikovány při analýze řešeného území, vstupují do strategie, ale podstatná je i jejich vlastní provázanost
- soustavnosti – všichni aktéři se musí pravidelně vracet k dokumentu a prověřovat, doplňovat nebo upravovat jednotlivé vstupní údaje, a tím i modifikovat postup jednotlivých dílčích cílů, aniž by byl změněn základní strategický směr

---

³⁶ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 76

³⁷ Zdroj: PERLÍN, R., BÍČÍK, I. Strategický plán mikroregionu. Univerzita Karlova v Praze, 2006, s. 24-26

- otevřenost – rozlišujeme dvojí otevřenost: vůči veřejnosti a jejím podnětům a kritice, a vůči novým podnětům ať již v době přípravy a projednávání, nebo po schválení v době realizace některých strategických směrů
- reálnost – dosažitelnost cílů, je hodnocena z finančního, ekonomického a sociálního hlediska, podmínkou úspěšnosti strategického dokumentu je právě jeho úspěšná realizace

Kromě zmíněných kritérií si musíme uvědomit následující:³⁸

- strategický plán je nevynutitelný zákonem ve třech rovinách:
  1. na rozdíl od územního plánu není pro obce nebo regiony povinným dokumentem
  2. představitelé města si mohou vybrat jakýkoli způsob vyhotovení plánu a dosažení stanovených cílů. Na pravidlech se však musí zúčastněné osoby předem dohodnout
  3. nemůže být nikdy závazným dokumentem ve smyslu vymahatelnosti, plnění strategie rozvoje je v zásadě dobrovolné
- až když představitelé města vyberou jednu z množství možností, které jim nabízí strategický plán, nesou za ni plnou zodpovědnost

2.5.2 Části strategického plánu

Strategický plán by se měl skládat ze tří základních úrovní s rozdílnými časovými návrhovými horizonty. Jedná se o dlouhodobou vizi (s návrhovým obdobím 20 max. 50 let, deklarace zásadních směrů, cílů a programů činností), vlastní střednědobou strategii (s návrhovým obdobím 10-15 let, stanovení priorit a zajištění lidských a finančních zdrojů) a krátkodobou akční úroveň (s návrhovým obdobím rovnajícím se volebním obdobím, tzn. na 4 roky, plány na využití dostupných zdrojů). Proces tvorby strategických plánů je rozčleněn do čtyř fází: analytická část, strategická část, realizační část, monitorovací a hodnotící část.³⁹

2.5.2.1. Analytická část strategického plánu⁴⁰

Analytická část je složena ze dvou typů činností, a to sběr dat a provedení průzkumů (např. průzkum přístupu podniků atd.). Sběr dat znamená získávání informačních podkladů o městě

---

³⁸ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 72-73

³⁹ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 73

⁴⁰ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 74 a 77-80

z různých zdrojů, kterými jsou nejčastěji: Český statistický úřad, Úřad práce, odborné útvary a odbory městského resp. krajského úřadu, další místní a regionální instituce a podniky. Nedílnou složkou jsou i vlastní průzkumy např. průzkum přístupu podniků, který má za cíl poskytnout obraz o aktuálním podnikatelském prostředí ve městě, obdobně průzkum nevládních neziskových organizací poskytne cenná data o neziskovém sektoru resp. o rozvoji občanské společnosti v místě. Jednotlivé funkční složky prostředí jsou podrobně hodnoceny. Druhá fáze se věnuje samotnému zpracování profilu města nebo obce, který slouží jako podklad pro vypracování SWOT analýzy. Analyzovaná data můžeme rozdělit do tří základních skupin:

- data o obyvatelstvu
  - demografická struktura
  - zdravotní stav obyvatelstva
  - mobilita obyvatelstva
  - domácnosti a jejich vybavení
  - bydlení
- data o ekonomice
  - zaměstnanost a příjmy obyvatelstva
  - ekonomický profil obce
  - hospodaření obce
  - trh s nemovitostmi
- data o území – fyzická podstata území
  - širší vztahy a vazby
  - geografické charakteristiky
  - urbanistické charakteristiky
  - občanská vybavenost (školy, zdravotnictví, kultura, služby atd.)
  - doprava
  - technická infrastruktura (vodní hospodářství, zásobování energiemi, telekomunikace)
  - životní prostředí
  - zemědělství

Specifickou součástí analytické části strategického plánu je SWOT analýza, která popisuje vnitřní a vnější stránky území. Vnitřní analýzu tvoří vyhodnocování silných a slabých stránek

obce. Jedná se o faktory popisující současný stav. Slabé stránky pro obec představují ohrožení rozvoje a silné stránky komparativní a konkurenční výhody. Analýza vnějších podmínek, která je zaměřena na budoucnost, rozebírá příležitosti a hrozby. Rozumíme jimi takové faktory, do kterých obec nemůže aktivně zasáhnout, ale je nutné jim porozumět a posoudit jejich závažnost. Často se stává, že určitá záležitost je z jednoho pohledu příležitostí a z druhého hrozbou. Díky výsledkům SWOT analýzy je možné identifikovat všeobecnou strategickou rozvojovou vizi a na jejím základě následně určit strategické cíle.

Existují tři možnosti začlenění analýzy do procesu. SWOT analýza by měla být vztažena:

1. ke všem složkám v území – celková charakteristika území
2. k tzv. kritickým oblastem, popř. ke globálním dlouhodobým cílům – většinou se jedná o hospodářský rozvoj a rozvoj lidských zdrojů
3. k jednotlivým složkám v území – hodnocení dílčích složek území

Může se stát, že analytická fáze procesu strategického plánování je zpracována nedostatečně nebo dokonce není zpracována vůbec. Je však žádoucí, aby nebyla podceňena a stav prostředí se podrobně analyzoval. Analýza poskytuje vstupní data a údaje a je velmi náročná jak z hlediska množství získaných informací, které je nutné zpracovat, tak i časově.

2.5.2.2. Strategická část strategického plánu

Základem formulování vlastní strategie je nalezení společné, strategické vize tj. popis ideálního výsledného stavu rozvoje města/obce v delším časovém horizontu, míří tedy do budoucna. Vize musí být formulována dostatečně volně, aby mohla pokrýt představy širokého spektra obyvatel nebo uživatelů daného místa, ale musí být i dostatečně jednoznačná, aby mohla být skutečným vodítkem pro definování kritických oblastí a jejich cílů. Vize je deklarací výběru zásadních směrů, cílů a programů činností. K ní je třeba stanovit globální cíle, které vymezí základní cesty a výsledky rozvojového procesu, tedy stav, jehož chceme dosáhnout. Po formulaci vize a globálních cílů dojde k návrhu strategie rozvoje a určí se kritické oblasti rozvoje. Obce mají však omezené možnosti k řešení těchto oblastí. Typickými oblastmi, které jsou zpravidla identifikovány v obcích, jsou: ekonomický rozvoj, doprava, lidské zdroje, vnější vztahy, image města, turistika a cestovní ruch, životní prostředí, urbanismus a bydlení, zdravotní stav obyvatel a sociální oblast.⁴¹

---

⁴¹ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 75 a 81

2.5.2.3. Realizační část strategického plánu ⁴²

Realizace plánu je manažerským úkolem, který vyžaduje podrobný dohled nad aktivitami mnoha jednotlivců a soukromých i veřejných organizací. Tzv. akční plánování je pokračováním strategického plánování. Vize a strategie jsou dopracovány do podoby akčních plánů, které přesně určí, kdo, co a za kolik udělá, jaké organizace se ujmou jakých akcí, z jakých zdrojů a kolik to bude stát. Ke každé aktivitě a projektu je třeba určit zodpovědnou osobu, termín dokončení, případně etap, předpokládané náklady, ukazatele úspěšnosti a jejich zdroje dat a dále související dokument, pokud k danému úkolu existuje. Aktivity a projekty mají být členěny podle klíčových oblastí rozvoje tak, jak byly stanoveny ve strategickém plánu.

Pro rozsáhlé projekty mohou být vedle akčního plánu zpracovány podrobnější dokumenty tzv. „projekty priorit“, které podrobněji rozpracovávají organizaci jejich realizace od zhodnocení stavu přípravy projektu, rozboru jeho ekonomické náročnosti, zhodnocení možností jejich financování zejména s ohledem na zdroje mimo rozpočet města. Dále by se měly zabývat vytipováním možných rizik v procesu jejich realizace a rozdělením procesu realizace investice do jednotlivých jejích kroků.

Projekty

Projekt je proces složený z řady koordinovaných a řízených činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení předem stanoveného cíle, který vyhovuje specifikovaným požadavkům, včetně omezení daných časem, náklady a zdroji. Projekt je sekvence, která má jeden začátek a jeden konec, přidělené zdroje a směřuje k vytvoření určitých produktů.

Osnova obecného projektu by měla vypadat takto:

1. Název projektu
2. Lokalizace projektu
3. Cíle projektu – všeobecný a specifický cíl včetně vazeb na nadřazené strategické dokumenty
4. Popis projektu – současný stav a stav, kterého chceme dosáhnout
5. Výstup projektu – včetně grafické dokumentace dle stavební dokumentace (je-li k dispozici)

---

⁴² Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 82-87

6. Podklady nezbytné pro realizaci projektu – jak existující a dostupné, tak ty, které bude třeba pořídit
7. Koordinátor projektu – osoba odpovědná za realizaci projektu
8. Partneři projektu – instituce, zájmové skupiny i jednotlivci, jejichž motivace by mohly být v souladu s cíli projektu, a tudíž by k jeho naplnění mohli přispět
9. Financování projektu – rozbor předpokládané finanční náročnosti projektu, vyhledání předpokládaných finančních zdrojů ve veřejném i soukromém sektoru
10. Rizika projektu – v rovině územně plánovací, majetkoprávní, ekonomické a další
11. Proces realizace projektu – podrobný popis fází a kroků projektu a jejich vzájemných vazeb
12. Indikátory úspěšnosti realizace projektu – sledují průběh realizace i úspěšnost celkových dopadů projektu

Projekt obecně se skládá z následujících částí:

1. Příprava – Proč projekt realizovat? Co chceme projektem dosáhnout?
2. Plánování – co, jak, s kým, kdy, za kolik
3. Realizace – Vytváření produktů
4. Ukončení – Akceptace zákazníkem
5. Vyhodnocení – Vnitřní ukončení a úprava interních metodik

Vlastní proces organizování realizace projektů můžeme rozdělit do tří základních fází. Jsou jimi: **1. Předprojektová příprava** – Nejprve je třeba definovat záměry a cíle a vyhodnotit předpoklady výstavby. Na základě toho je vytvářen scénář procesu vedoucí k realizaci. Stěžejní je institucionální a profesní zabezpečení, nejčastěji prostřednictvím odborů úřadu/magistrátu města. Faktický rozvoj musí být veden odborníky – profesionálním týmem. Základem úspěchu je důkladné seznámení se s prostředím a jeho problémy pomocí analýzy předpokladů. Je možné provádět celou řadu analýz např. urbanistické, ekologické, ekonomické, společenské, či strategické.

2. Projekt – Začíná tvorbou konceptu řešení a hodnocením jeho proveditelnosti. K tomu slouží koncept regulačního plánu nebo urbanistická studie. Urbanistické koncepce by v této fázi měla být zpracována variantně a měly by být naznačeny zásadní regulativy a limity. Je velice důležité seznámit s koncepcí řešení veřejnost a docílit její participace v plánovacím procesu. Dále by mělo následovat vyhodnocení proveditelnosti, a to jak funkční a politické, tak především ekonomické – jde zejména o odhad realizovatelnosti. Studie má za úkol

rámcově zhodnotit navržené řešení, vyhodnotit varianty řešení příp. navrhnout změny k proveditelnosti. Důležitým krokem k úspěšné realizaci je vytvoření plánu práce – harmonogramu, který musí být realistický (zohledňuje časové i finanční možnosti) a měl by být obecně přijat.

3. Realizace, vyhodnocení a monitoring – Realizace je stěžejní částí procesu a vychází z přijatého harmonogramu. Jedním z klíčových momentů realizace může být partnerství veřejného a soukromého sektoru. Poslední fází procesu je jeho monitorování – vyhodnocování, jsou-li naplňovány původní záměry, je-li dodržován časový harmonogram atd.

2.5.2.4. Monitorovací a hodnotící část ⁴³

Je třeba strategický plán neustále obnovovat a aktualizovat. Může totiž dojít k situaci, že některé zamýšlené projekty se ukáží jako nerealizovatelné a je tudíž nutné plán přehodnotit a najít jiná řešení. Příčin přehodnocení a úprav strategického plánu je spousta (např. uzavření pro město významného podniku, neobdržení dotace na realizaci projektu atd.). Vyhodnocování plánu představuje sledování dopadů jednotlivých projektů v území. Strategickému plánu je tedy zajištěna značná flexibilita. Procesu, který zkoumá průběh plánu nebo projektu, nakládání s finančními prostředky zejména veřejných rozpočtů a napomáhá hospodárnosti při jejich čerpání, se říká evaluace.

Fáze monitorování projektu má za cíl průběžně vyhodnocovat, zda jsou naplňovány stanovené cíle a úkoly projektu a zda prováděné činnosti směřují k naplnění celkového cíle. Hodnocení procesu se provádí na jeho začátku metodou ex-ante, v průběhu metodou mid-term nebo on-going a po jeho dokončení metodou ex-post. Po dokončení celého projektu je ještě sledováno celkové vyhodnocení a dopady projektu tzv. zpětná vazba.

Při průběžném vyhodnocování procesu se v praxi uplatňují indikátory/ukazatele, což jsou praktické nástroje pro měření postupu procesu revitalizace. Je to určitá množina informací, která ukazuje, jestli se přibližujeme k definovaným záměrům. Jedná se o dva typy indikátorů:

1. indikátory procesní – hodnotí slovním popisem naplňování schváleného časového a finančního plánu projektu s periodou hodnocení každé tři měsíce resp. šest měsíců

---

⁴³ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 87-89

2. indikátory věcné – popisují změnu fyzického stavu lokality resp. města. Zaměřují se na popis naplňování stanovených věcných cílů. Podle úrovně jejich zařazení do struktury strategických rozvojových dokumentů města je dále členíme na:
- a) strategické indikátory/ukazatele globálního cíle – hodnotí změny v širším kontextu rozvoje města a v delším časovém období (např. po dvou nebo pěti letech)
  - b) specifické indikátory/ukazatele specifického cíle nebo opatření – sledují dílčí pokroky v některých vybraných ukazatelích

3 VZTAH STRATEGICKÝCH A ÚZEMNÍCH DOKUMENTŮ

Na rozdíl od územních plánů, jejichž cíle, obsah a postupy zpracování a schvalování jsou určeny zákonem o územním plánování a stavebním řádu, vznikají strategické plány na základě dobrovolné spolupráce aktérů regionálního rozvoje a úspěšnost jejich realizace závisí do značné míry na identifikaci aktérů s těmito strategiemi. Na rozdíl od územních plánů, které se zabývají materiálně-technickým řešením území, se strategické plány zabývají především ekonomikou, pracovním trhem, bydlením, infrastrukturou, sociálními otázkami, životním prostředím atd. Na rozdíl od restriktivního (regulačního) územního plánování můžeme strategické plánování charakterizovat spíše jako pozitivní a integrované plánování strany nabídky regionu.⁴⁴

Územní a strategické plánování by podle expertů mělo být vzájemně provázané.

Program rozvoje obce vychází z územního plánu, ale je třeba je od sebe odlišovat. Mezi hlavní rozdíly, jimiž se tvorba programu rozvoje odlišuje, patří:

- kromě samotného rozvoje území se zabývá i oblastí sociální, kulturní, ekonomickou, ekologickou atd.
- stanovuje koncepční a strategické cíle obce a reaguje na aktuální problémy
- neurčuje detailní využití ploch, jen rámcově stanoví pravidla rozvoje obce
- hledá problémové oblasti z hlediska obyvatel
- snaží se sladit zájmy všech subjektů obce⁴⁵

3.1 Modely vztahu strategických a územních dokumentů

V praxi se můžeme setkat s následujícími modely:

1. strategický a územní plán vůči sobě nemají žádnou vazbu – Jedná se o nejhorší, ale bohužel pro naši praxi nejčastější případ, který vzniká především kvůli špatné informovanosti představitelů měst a obcí. Ti totiž nevědí, co by měli od obou dokumentů a jejich případné vazby očekávat, příp. i od manažerského selhávání, kdy není koordinována práce jednotlivých odborů úřadu.

---

⁴⁴ Zdroj: WOKOUN, R. a kol. Regionální rozvoj. Praha: Linde a.s., 2008, s. 41-42

⁴⁵ Zdroj: ŠELEŠOVSKÝ, J. Financování rozvojových strategií územním rozpočtem. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 72

2. strategický plán předchází zpracování územního plánu – Strategický plán je posunut do polohy obecněji formulovaných vizí a záměrů, které slouží zejména jako “společenská objednávka“ pro zadání územního plánu. Strategický plán se vyjadřuje ke všem významným prvkům rozvoje, a to nejen k prvkům vázaným prostorově. Bohužel je však málo akční a je těžko proveditelné sledování jeho naplňování. Rizikem může být skutečnost, že strategický plán klade na územní plán územně nesplnitelné požadavky (vyhledání příliš rozsáhlých rozvojových území ve stísněných územních podmínkách).
3. strategický plán následuje po zpracování územního plánu – Strategický plán je charakteristický akční podobou, je chápán jako dokument realizační, nabývá podobu relativně krátkodobého plánu, který je zaměřen přímo na realizaci jednotlivých dílčích cílů a který kombinuje jasně vymezené lidské i finanční zdroje. Soustřeďuje se na úzce vymezenou lokalitu a řešení jejího konkrétně definovaného dílčího problému. Proto může být nevýhodou ztráta globálního pohledu na problémy města či obce, zejména na ty, které nejsou územně vztáhnutelné a vyjádřitelné v územním plánu (problematika sociální a zdravotní péče).
4. strategický a územní plán jsou zpracovávány současně a jejich jednotlivé kroky se vzájemně prolínají – Výjimečný případ, kdy se oba dokumenty stávají partnery při harmonizaci rozvoje města. Strategický plán v úvodních fázích nabývá podoby “vize“, tedy záměrů a cílů, jichž má být dosaženo, je onou “společenskou objednávkou“ pro zadání územního plánu. Po ověření územních možností a souvislostí v územním plánu může být strategický plán rozpracován do dílčích strategií či akčních plánů, které mají za cíl směřovat k realizaci jednotlivých dílčích úkolů. Strategický plán tak neztrácí nic ze svých předností – je zároveň nadčasovou vizí, ke které společenství obce či města spěje, a zároveň je dobře kontrolovatelným nástrojem každodenních úkolů politiků i úředníků na cestě k této vizi.⁴⁶

3.2 Optimalizace vazeb strategických a územních dokumentů

Je velmi důležité, aby při zpracovávání rozvojových dokumentů docházelo k jejich vzájemné provázanosti a vztahům mezi nimi. Nyní budou definovány jednotlivé doporučené kroky pro optimalizaci vazeb při tvorbě plánovacích dokumentů:

---

⁴⁶ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 116-117

1. Sběr dat – Informace o stavu obce/města je možné použít jak pro strategickou analýzu („profil města/obce“), tak pro standardní část „průzkumů a rozborů“ v územně plánovacím procesu. Při rozboru obvyklého obsahu dokumentů zjistíme, že se analyzovaná data téměř ve 100% rozsahu překrývají.
2. Tvorba vize – Přistupujeme k formulaci vize jako deklaraci zásadních směrů, cílů a programů činností. Vize by měla být výrazem vůle společnosti rozvíjet se daným směrem a formulována na základě všeobecné veřejné diskuze v rámci níž by měly být identifikovány záměry rozvoje obce.
3. Zadání a koncept územního plánu obce/města – Na základě obecně přijaté vize je zpracováno zadání a následně koncept územního plánu obce/města. Vize sehrává úlohu „společenské objednávky“ – „vytvořit strategii rozvoje, zadat požadavky na tvorbu územního plánu“.
4. Strategický plán – Na základě zhodnocení dosavadního vývoje a hledání hlavních problémů a cílů řešení musí v této fázi strategický plán hledat cesty, které povedou k naplnění cílů a k řešení dosavadních problémů, a to jak územních, tak těch, které nejsou do fyzické podoby území promítnutelné.
5. Návrh územního plánu – Na základě globálních a dílčích cílů stanovených ve strategickém plánu ověřuje reálnost a realizovatelnost stanovených cílů s ohledem na skutečné fyzické předpoklady území. Nemělo by tedy již docházet k závažným kolizím mezi strategickým plánem stanovenými cíli a územní realitou.
6. Akční plány – Do akčních plánů jsou rozpracovány hlavní kritické/problémové oblasti, které jsou výrazně realizačně orientovány. Stanovují jasné úkoly, jejich časový a finanční rámec i potřebné personální zabezpečení jejich realizace.
7. Regulační plán – Pokud je některý akční plán úzce vázán na fyzický rozvoj území, je třeba pořídit na základě rozpracovaného příslušného akčního plánu regulační plán pro stanovení základních limitů, regulativů, ale i věcné a časové posloupnosti realizace daného záměru.⁴⁷

---

⁴⁷ Zdroj: ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007, s. 119-120

4 TEORETICKÉ PŘEDPOKLADY PRO DALŠÍ ZKOUMÁNÍ

Územní plánování vyhodnocuje, co je v daném území možné a za jakých podmínek. Vytváří předpoklady pro rovnováhu kulturních, přírodních a civilizačních hodnot v území. Rozvíjením, ovlivňováním, využíváním a naplňováním zmíněných hodnot se zabývá strategické plánování. Z toho plyne, že je důležité a žádoucí, aby mezi územním a strategickým plánem existoval nějaký vztah.

Z teoretických prací vyplývá, že strategické a územní plány mezi sebou mohou nabývat následujících vazeb:

- strategický a územní plán vůči sobě nemají žádnou vazbu
- strategický plán předchází zpracování územního plánu
- strategický plán následuje po zpracování územního plánu
- strategický a územní plán jsou zpracovávány současně a jejich jednotlivé kroky se vzájemně prolínají

V další části této práce budou rozebrány rozvojové dokumenty konkrétních malých měst v rámci okresu Jičín. Z analýzy 111 obcí tohoto vybraného okresu vyplývá, že relevantní dokumenty mají pouze středně velká a malá města, tj. Jičín, Nová Paka a Hořice v Podkrkonoší. Práce se proto zaměří na vyhodnocení obsahu, způsobu zpracování, celkovou kvalitu dokumentů a zejména budou porovnány a vyhodnoceny cíle dokumentů a vztah mezi územními a strategickými rozvojovými dokumenty. Zhodnoceny budou i dopady dokumentů pro rozvoj municipalit a vyvozeny závěry a doporučení.

5 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ VYBRANÝCH MĚST

Pro rozbor strategických a územních plánů byla vybrána města – obce s rozšířenou působností v rámci okresu Jičín, konkrétně se jedná o Jičín, Novou Paku a Hořice v Podkrkonoší. Všechna uvedená města mají jak územní, tak i strategický plán a bude tedy možné porovnat a zhodnotit rozdíly v kvalitě a provázanosti jejich dokumentů.

5.1 Jičín

Město Jičín se nachází asi 85 km severovýchodně od Prahy v krásném prostředí Českého ráje. Střetává se zde několik typů krajiny: Podkrkonošská pahorkatina, Polabská rovina a krajina Českého ráje. Počet obyvatel Jičina k 31. 12. 2010 činil 16 888 a rozloha města je 2 495 hektarů. Jičín byl založen ve 13. století a budován kolem pravidelného obdélníkového náměstí se šachovnicovou sítí ulic. Od poloviny minulého století je Jičín městskou památkovou rezervací, ve městě i jeho okolí najdeme řadu historických památek. Z turistického hlediska je výchozí branou do Českého ráje a do Prachovských skal. Leží na spojnici několika hlavních dopravních tras. Výroba ve městě je zaměřena především na strojírenství, automobilové komponenty, elektrotechniku a potravinářství.⁴⁸

5.1.1 Strategický plán Jičina

Dokument vznikl v roce 2004, je rozdělen na analytickou a strategickou část. Poradenskou firmou pro sestavení strategického plánu byla společnost Berman Group sídlící v Praze. Použitými zdroji pro zpracování dokumentu byly informace z Českého statistického úřadu, Úřadu práce Jičín a Městského úřadu Jičín. Hlavním důvodem pro pořízení strategického plánu bylo čerpání dotací ze strukturálních fondů EU. Pokud je dokument ve shodě s dotačními tituly, představuje to pro město velkou výhodu při bodovém hodnocení projektů. Dalším důvodem pro tvorbu dokumentu byla příprava nového územního plánu.

Strategický plán je provázán s rozpočtem města pouze částečně, většina aktivit závisí na politických rozhodnutích.

Projednání strategického plánu neproběhlo přímo s veřejností, ale s lidmi z vymezených oblastí, kteří byli zařazeni do jednotlivých pracovních skupin.

---

⁴⁸ JIČÍN TURISTICKÝ PORTÁL. Jičín [online] [cit. 20. února 2012] Dostupné z: < <http://www.jicin.cz/> >

Cíle strategického plánu jsou podrobně rozebrány a je téměř jisté, že projekt bude spadat do některé z nabídek dotačních titulů.

5.1.1.1. Analytická část

V dokumentu je popsán pouze profil města, který analytickou část nahrazuje a stručně vymezuje priority investiční politiky města.

Jednotlivé kapitoly strategického plánu obsahují informace o obyvatelstvu, domácnostech a bydlení, zaměstnanosti a příjmech obyvatelstva, ekonomice, veřejných zařízeních, životním prostředí, a v závěru jsou uvedeny rozvojové záměry města. Každá kapitola je zakončena shrnutím, které vypichuje nejdůležitější poznámky.

Důležité informace poskytl průzkum podnikatelského prostředí mezi 30 významnými podnikatelskými subjekty a zaměstnavateli občanů. Cílem průzkumu bylo 1) získat jiným způsobem obtížně získatelná data o podnicích (vývoj zaměstnanosti, průměrné mzdy, exportní orientace); 2) poznat názory, problémy a plány rozvoje těch, kteří investují a vytvářejí pracovní příležitosti pro místní obyvatele a 3) zvýšit ve městě povědomí o probíhajících pracích na strategickém plánu.⁴⁹

Výsledkem průzkumu je zjištění, že podniky byly se svou situací objektivně i subjektivně spokojeny, celkový počet jejich zaměstnanců roste, plánují investice do rozšíření výroby a modernizace technologií. Za negativa podniky považují špatný stav místních komunikací, dopravu včetně nedostatku parkovacích ploch a nedostatek pracovníků v některých profesích. Malé firmy by ocenily větší spolupráci a podporu ze strany veřejné správy.

Úvod strategického plánu obsahuje podrobný popis historie města, charakteristiku postavení okresu v rámci kraje a města v rámci okresu. Jičín je významný svou bohatou historií, spádovostí (dojížděka do škol a za prací) a výhodnou polohou na křižovatce os Praha – Krkonoše a severozápad – jihovýchod.

Vývoj počtu obyvatel je víceméně stabilní, příznivá je i vzdělanostní struktura. Stoupá míra využívání domovního a bytového fondu.

Největšími zaměstnavateli ve městě je dodavatel automobilového příslušenství Continental TEVES (více než 1 000 zaměstnanců), strojírenské společnosti Seco Group a RONAL, a Oblastní nemocnice Jičín. Ve městě se vyskytují i další úspěšně působící firmy

---

⁴⁹ Strategický plán rozvoje města Jičín. Průzkum podnikatelského prostředí. s. 3

v perspektivních oborech, zvyšují se daňové příjmy města a roste počet zahraničních ekonomických subjektů.

Vzdělávacích institucí se v Jičíně nachází velké množství, je zde zastoupeno i vysoké školství. Zdravotní péče je kvalitní, na dobré úrovni, areál nemocnice byl zmodernizován a poskytuje celkem 419 lůžek. Město nabízí bohaté kulturní a společenské vyžití, je zde zřízen Domov důchodců a Dům s pečovatelskou službou.

V oblasti technické infrastruktury je téměř 100% domácností napojeno na veřejný vodovod, kvalitní je i zásobování elektrickou energií a teplem. Pro vymístění tranzitní dopravy z města byl v minulosti vybudován obchvat města, který byl původně trasován mimo zastavěné části města. Rozvoj výstavby se v některých lokalitách tomuto obchvatu přiblížil. Jedná se zejména o průmyslové objekty. Tento rozvoj neustále pokračuje i v rámci územního plánu, kde jsou navrženy nové křižovatky a komunikační propojení.⁵⁰

Město leží na železniční trati a je spojeno s významnými městy republiky. Vyskytují se dobré podmínky pro cykloturistiku, existuje také potenciál pro další rozvoj cyklostezek. Obyvatelé města jsou napojeni na kanalizaci. Možným problémem je kapacita skládky komunálního odpadu a staré ekologické zátěže bývalých skládek.

Město Jičín je ve spojení s oblastí Českého ráje a postavou Rumcajse vyhledávanou turistickou lokalitou. Nabízí množství ubytovacích zařízení, kulturních pamětihodností i sportovní vyžití.

Město realizovalo především rozvojové záměry v oblasti bytové politiky, vybudovalo několik bytových domů, investovalo do výstavby a rekonstrukcí komunikací, inženýrských sítí, souvisejících jak s bydlením, tak s průmyslovou zónou. Došlo k zastřešení zimního stadionu a revitalizaci koupaliště Kníže.

5.1.1.2. Strategická část

Strategická část obsahuje pouze přehled jednotlivých cílů a projektů ve formě projektových listů. Je rozdělena na 3 části: Jičín pro návštěvníky, rozvoj cestovního ruchu; Doprava, technické sítě; Lidské zdroje, život ve městě, podmínky pro obyvatele. Ke každé kritické oblasti jsou vymezeny obecné záměry a konkrétní cíle.

---

⁵⁰ Strategický plán rozvoje města Jičín. Profil města. s. 32

Návrhové období strategického plánu je od roku 2004 a trvat bude přibližně dvacet let. Konkrétněji však v dokumentu návrhové období uvedeno není. Vize dokumentu spočívá v zachování a respektování historického rázu města, který by měl být zohledněn ve všech rozvojových aktivitách.

Záměry města jsou např.: Vytvořit jak materiální, tak legislativní a organizační podmínky pro fungující trh s byty; Podpořit zaměstnanost ve městě péčí o stávající podnikatele, rozvojem podnikatelských nemovitostí a lepší provázaností vzdělávacího systému s potřebami praxe; Rozvíjet zaměstnanost jako specifickou formu sociálních služeb; Zvyšovat kvalitu života, posilovat působení sociálních služeb coby účinné prevence patologických jevů; Poskytovat širokou nabídku pro aktivní trávení volného času dětem i dospělým; Zlepšit vnější přístup do města, odvést tranzitní dopravu mimo město; Vyřešit problémy vnitřní dopravy ve městě, především její organizaci a parkování; Vybudovat technické sítě evropských parametrů se zvláštním zřetelem k rozvojovým plochám; Vytvořit fungující systém propagace města jako přitažlivé destinace pro návštěvníky, zajistit bezproblémovou orientaci turistů; Nabízet širokou paletu produktů a návštěvnických zážitků pro různé cílové skupiny turistů; Vytvořit podmínky pro rozvoj kvalitního zázemí cestovního ruchu; Podporovat spolupráci subjektů, zapojených do cestovního ruchu ve městě i v rámci širších vazeb.

5.1.2 Územní plán Jičína

Pořizovatelem územního plánu je stejně jako u předchozího dokumentu Městský úřad Jičín, zpracovatelem je Urbanistické středisko Brno, s.r.o. Územní plán vznikl v září roku 2010 pro 11 částí města: Dvorce, Holínské Předměstí, Moravčice, Nové Město, Popovice, Pražské Předměstí, Robousy, Sedličky, Soudná, Staré Město a Valdické Předměstí. Práce na územním plánu Jičín byly zahájeny na základě Usnesení zastupitelstva č.15/2005 ze dne 11. 4. 2005. V červnu 2007 byly zpracovány Průzkumy a rozborů. S využitím těchto podkladů bylo sestaveno zadání ÚP Jičín a jeho projednání bylo zahájeno 5. 12. 2007. K veřejnému nahlédnutí bylo Úplné znění návrhu zadání ÚP Jičín vystaveno od 5. 12. 2007 do 3. 1.2008. Zadání bylo schváleno Zastupitelstvem města Jičín usnesením č.11/2008 ze dne 28. 4. 2008. Koncept územního plánu byl projednán 24. 2. 2010 a schválen 6. 10. 2010.

Územní plán byl projednán s veřejností. Jednání se ale účastnili pouze osoby, kterých se to týkalo, tedy vlastníků pozemků. Přípomínek a námitek při projednávání zadání, konceptu a návrhu bylo v řádu stovek. Nejvíce podnětů na změny v územním plánu přichází od soukromých vlastníků.

Město je třeba rozvíjet s důrazem na vyvážený vztah hospodářského rozvoje, sociální soudržnosti a kvalitní životní podmínky. Cílem je vytvoření podmínek pro rozvoj lidských zdrojů, podpora podnikání a rozvoj cestovního ruchu, rozvoj dobře fungující infrastruktury při dodržení navržené urbanistické koncepce rozvoje území a splnění všech zásad ochrany území. Nesmí dojít ke znehodnocení urbanistického, architektonického a přírodního charakteru území, vše musí být v sounáležitosti s charakterem sídla a krajiny.

Urbanistická koncepce je zaměřena na posílení významu města v rámci České republiky a Evropském prostoru, k čemuž přispěje připojení na rychlostní komunikaci R35b, posílení významu veřejné dopravy vybudováním terminálu u nádraží, rozvoj příležitostí pro vzdělání, propojení navrženými cyklostezkami a cyklotrasami. Zvýšení atraktivity města bude dosaženo rozvojem bydlení, pracovních příležitostí a ploch pro volnočasové aktivity. Pro posílení rozmanitosti života v souladu s prostředím jsou navrženy podmínky pro regeneraci významných prostorů města, uspokojování volnočasových aktivit občanů a zachování významného podílu zeleně ve struktuře města.

V územním plánu je respektován záměr revitalizace koupaliště Kníže včetně zřízení parkovišť, nemělo by dojít ke snižování počtu bytů, k propojení zástavby Sedliček se Soudnou, k propojení rodinného bydlení a smíšené výroby s Robousy, musí být regulována zástavba s ohledem na zdůraznění dominant města, bude rozvíjen koncept rodinného bydlení ve vymezených prostorech, revitalizována stávající sídliště, řešena přestavba prostoru stávajícího autobusového nádraží a vytvořen nový dopravní terminál u železničního nádraží, pro který je zde vymezena plocha. Jsou navržena dopravní napojení komunikací města, vymezeny plochy pro rozvoj občanského vybavení, v části Popovice bude po ukončení skládkování odpadů plocha skládky rekultivována a zalesněna, Moravčice s Popovicemi by měly být propojeny cyklostezkou.

Koncepce veřejné infrastruktury je zaměřena na již zmiňované rozšíření nádraží a jeho propojení s autobusovou dopravou v rámci společného terminálu, na úpravu křížení silniční dopravy se železnicí, výstavbu cyklotras místního významu, parkovacích domů a parkovišť, na napojení místních částí a okolních obcí na veřejný vodovod. Kanalizační systém je stabilizovaný, je však nutno vytvořit nový systém odkanalizování v místních částech města.

Územní plán ctí přírodní hodnoty území a udává podmínky pro jejich ochranu a rozvoj. Je navržen územní systém ekologické stability včetně návrhu na změnu využití území ploch a zásad využívání krajiny. Je důležité chránit význačné stromy, posilovat podíl zeleně, neumísťovat

žádné stavby na přírodní dominanty, zeleň by měla tvořit mezičlánek při přechodu ze zástavby do krajiny, podporovat dosadbu dřevin podél cest a vodních toků, nerozšiřovat ornou půdu a raději její plochy rozdělit vzrostlou zelení, minimalizovat zásahy do ploch určených k plnění funkcí lesa, navrženo je zalesnění v severní části města.

5.1.3 Vztah strategického a územního plánu

Pro jednotlivé cíle strategického plánu, které jsou zaměřeny především na rozvoj bydlení, průmyslu a dopravní infrastruktury, jsou v územním plánu vymezeny plochy pro možný vývoj těchto oblastí. Oba dokumenty jsou tedy vzájemně provázány.

Vznik strategického plánu předcházел vzniku územního plánu města Jičín. Investiční záměry jsou tedy zohledněny v územním plánu díky vymezeným plochám pro jednotlivé projekty.

Strategický i územní plán jsou pořizovány stejným odborem, Odborem územního plánování a rozvoje města.

Při tvorbě zadání územního plánu měl projektant k dispozici strategický plán. Cíle strategického plánu jsou provázány s opatřeními územního plánu především v oblasti rozvoje bytové výstavby a plánovaného obchvatu města.

Strategický plán se aktualizuje poměrně často, snaha každý rok o aktuálnější znění. Je tedy ve vazbě se schváleným územním plánem.

V následující tabulce je znázorněn vztah cílů strategického plánu a hlavních cílů koncepce rozvoje území města.

Tabulka 1 Vyhodnocení vztahu SP a ÚP města Jičín

Cíle koncepce rozvoje území města		Podpora podnikání a rozvoj cestovního ruchu	Regenerace zaměřená na zvýšení kvality života, rozvoj dobře fungující infrastruktury
Cíle SP	Rozvoj lidských zdrojů		
Tvorba podmínek pro fungující trh s byty	X		X
Podpora a rozvoj zaměstnanosti	X	X	X
Zvyšování kvality života, nabídka pro aktivní trávení volného času	X	X	X
Řešení problémů vnitřní i vnější dopravy, parkování		X	X
Podpora cestovního ruchu		X	

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2 Nová Paka

Nová Paka se rozkládá na území 2 868 hektarů a žije zde 9 418 obyvatel. Vznik se datuje od přelomu 13. a 14. století, kdy město sloužilo jako ochranné město kumburských pánů. Rozkládá se mezi významnými turistickými oblastmi Českého ráje a Krkonoš, navazuje na Podzvičinsko a tvoří východní bránu Geoparku Český ráj. Krajina Novopacka je známá díky nálezům drahých kamenů a zkamenělých stromů. Dlouholetou tradici zde má pivovar se sladovnou postavený v roce 1872. Nová Paka se v loňském roce umístila na prvním místě ve výzkumu Město pro byznys, čehož dosáhla díky příznivým podmínkám pro podnikatele. Největšími zaměstnavateli jsou SQS Vlákno optika, a.s., Jednota, s.d., ZPA, a.s., Lohmann&Rauscher, s.r.o. a Pivovar Nová Paka, a.s.

5.2.1 Strategický plán Nové Paky

Proces strategického plánování byl zahájen na jaře roku 2004 a je výsledkem téměř 1,5 roku trvajícího procesu. Podnět k vypracování strategického plánu vzešel od Městského úřadu

Nová Paka, který také organizoval a koordinoval celý průběh. Avšak za pořizovatele, zpracovatele a konzultanta lze považovat Centrum evropského projektování – regionální rozvojová agentura v Hradci Králové. Při tvorbě dokumentu byla použita komunitní metoda, došlo tedy k zapojení široké veřejnosti a odborníků v regionu. Strategický plán je zpracován pro území Novopacka, do kterého spadá celkem 5 obcí: Nová Paka, Pecka, Stará Paka, Úbislavice a Vidochov. Důvodem spolupráce municipalit je, že přirozeně spadají k Nové Pace a jsou s ní spjaty v mnoha složkách života. Řídící skupinu tvořili starostové všech dotčených obcí. Region se usnesl na společné vizi rozvoje do roku 2020 a stanovil klíčové směry rozvoje. Dokument je složen ze dvou částí: analytické a strategické.

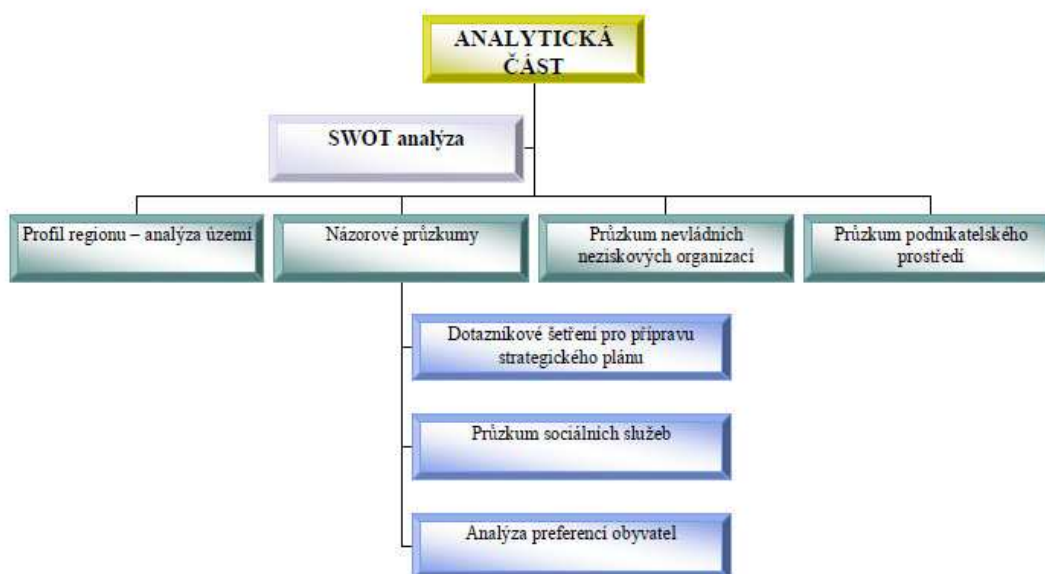
Hlavním důvodem pro pořízení strategického plánu byla možnost čerpání dotací ze strukturálních fondů EU. Jednotlivé projekty se z toho důvodu plánují dle nabídky jednotlivých dotačních titulů.

Většina projektů strategického plánu je závislá na obecních rozpočtech a prioritách zastupitelů, ale žádná větší provázanost s rozpočtem města neexistuje.

Při tvorbě strategického plánu se sešla pětkrát řídicí a pracovní skupina, dvakrát se sešla každá odborná skupina. Návrh dokumentu byl prezentován prostřednictvím internetu s možností připomínkování veřejnosti.

5.2.1.1. Analytická část

Analytická část strategického plánu byla zpracována v průběhu roku 2004. Obsahuje profil regionu, zhodnocení dosavadního vývoje, průzkum podnikatelského prostředí, průzkum neziskového prostředí a názory široké veřejnosti. Všechny průzkumy byly uskutečněny formou dotazníkového šetření. Na základě analýz byla definována SWOT analýza, která se stala podkladem pro definování strategické části.

Obrázek 1 Analytická část strategického plánu Nové Paky

Zdroj: Rozvojový plán Novopacka

Pro analýzu byly využity údaje z Českého statistického úřadu ČR, Úřadu práce Jičín, od dalších správců dat, z regionálních databází a z výsledků jednotlivých dotazníkových šetření. Významnými poskytovateli informací se stali rovněž představitelé místní správy.

Konkrétně tedy analytická část strategického plánu obsahuje informace o poloze regionu, statistické údaje, administrativně správní charakteristiku, popis sídelní struktury a důkladný rozbor následujících oblastí: obyvatelstvo; bydlení; ekonomika; hospodaření obcí; občanská vybavenost; kultura, volnočasové aktivity a cestovní ruch; životní prostředí; zemědělství a lesní hospodářství; technická infrastruktura; doprava.

Informace o obyvatelstvu jsou rozpracovány do množství tabulek a grafů zobrazujících vývoj počtu obyvatel, pohyb a strukturu obyvatelstva, vyjížďku za prací a do škol, nezaměstnanost. Počet obyvatel a jeho pohyb je v Nové Pace již dlouhou dobu poměrně stabilní. Průměrný věk obyvatelstva města se zvyšuje, což je celorepublikový problém. Vyjížďky za prací směřují především do Jičína a stejný cíl má také dojížďka do škol. V souladu s celorepublikovým trendem roste míra nezaměstnanosti v lokalitě.

Kapitola Bydlení popisuje strukturu domovního a bytového fondu, současnou výstavbu bytů a rozvoj bydlení. Počet trvale obydlených domů a bytů průběžně roste. Ve vlastním domě žije polovina obyvatel. Podmínkou příznivého demografického vývoje je výstavba

a údržba bytového fondu. Zájem o bydlení v Nové Pace je stále vysoký, avšak rozvojových částí pro tuto oblast není vymezeno mnoho.

Ekonomický profil regionu určuje vývoj počtu registrovaných ekonomických subjektů. Podnikatelské prostředí je třeba rozvíjet průmyslovou zónou. Zájem investorů o rozvojové plochy dříve odčerpávala průmyslová zóna v Jičíně. Počet podnikatelských subjektů stoupá, nejvíce jich je v terciární sféře. V lokalitě se nachází také několik významných zaměstnavatelů s širokou škálou oborů činnosti.

Další část je věnována výsledkům hospodaření za období 2000 – 2003, uvedeny jsou stručné údaje z rozpočtu, rozvahy a výkazy zisků a ztrát.

Popsána je podrobně i občanská vybavenost, tedy zastoupení škol v daném místě, vybavenost zdravotnickými a sociálními zařízeními, analýza obchodních sítí a služeb. Ve městě se vyskytují všechny základní typy škol od škol mateřských až po školy střední. Síť škol je stabilizovaná a nepředpokládají se zásadní změny. Zdravotnická a sociální zařízení jsou vyhovující, avšak chybí specializovaní lékaři a ordinace. Obchodní síť není příliš vyhovující, stejně tak ubytovací a stravovací služby.

Nová Paka nabízí spoustu kulturních akcí a sportovního vyžití, ovšem je zapotřebí rekonstrukce zařízení sloužících k těmto aktivitám. Pro turistiku, cykloturistiku a rekreaci existují příznivé podmínky, což je dáno také blízkostí známých lokalit. Město se snaží neustále o propagaci území a přilákání turistů.

Co se týče technické infrastruktury, v Nové Pace se nachází vodovodní síť a na veřejný vodovod je napojena většina domácností. Město je plynofikováno, zásobování elektrickou energií je do všech domácností, ale je třeba zkvalitnit kanalizační systém.

Jedním z nejvýznamnějších problémů je doprava, především průjezd tranzitní dopravy středem města. Přibližně 40 let se uvažuje o vybudování obchvatu, který by výrazně omezil nápor dopravy, městu by se ulevilo a provoz by zde nebyl hlavně o víkendech tak hustý. Železniční a silniční síť umožňuje dobré dopravní spojení s jednotlivými regionálními centry. Pěší turistické trasy jsou velmi dobře značeny a udržovány, a jsou vhodné i pro cykloturistiku. Bylo by třeba dobudovat chybějící chodníky a zrekonstruovat stávající.

5.2.1.2. Strategická část

Druhá část dokumentu vychází z poznatků analytické části, důležitých pro tvorbu SWOT analýzy. Byla vytvořena vize rozvoje od roku 2005 do roku 2020 a vymezeny hlavní směry

rozvoje. Pro dosažení specifických cílů byla definována jednotlivá opatření, která byla dále rozpracována do konkrétních projektových záměrů. Postupně byly formulovány jednotlivé projekty, přispívající k dosažení stanovených cílů.

Strategická část je složena ze 4 prioritních oblastí, 17 specifických cílů blíže naplněných jednotlivými opatřeními rozpracovanými do 107 projektových záměrů. Každý projekt je dán naléhavostí potřeby řešení a je stanovena jeho priorita: vysoká, střední nebo nízká.

První prioritní oblastí je oblast Služby, bydlení, volný čas a cestovní ruch. Je věnována zvýšení kvality života v území a k vyššímu využití potenciálu cestovního ruchu. Specifické cíle jsou zaměřeny na zkvalitnění a rozšíření nabídky volnočasových aktivit, zvýšení kvality a rozvoje bydlení a veřejných služeb. Zvýšení atraktivity regionu z pohledu cestovního ruchu je další řešenou problematikou této oblasti.⁵¹

Projektové záměry jsou odrazem slabých stránek města. Nejvyšší počet projektů je vázán právě na první prioritní oblast. Nevyskytovalo se zde středisko rychlé záchranné služby, nebyla zajištěna dostatečná kapacita v domovech důchodců. Oba problémy jsou již vyřešeny – existuje tedy středisko rychlé záchranné služby a byl vybudován moderní domov pro seniory. Zlepšil se bezbariérový přístup do objektů občanské vybavenosti. Problémem je pro město neexistence supermarketu, bazénu a stav veřejných prostor. Došlo však k regeneraci sídliště, zakrytí zimního stadionu, rozvoji lyžařského areálu, rekonstrukci školního hřiště u základní školy, vybudování skateparku, zjednosměrnění centra města, částečné regeneraci náměstí a vyznačení cyklotras.

Druhou prioritní oblastí je Vzhled a rozvoj města. Vytyčené specifické cíle směřují k tomu, aby v regionu byla posílena pozice města Nová Paka jako přirozeného regionálního centra, aby se optimalizovala urbanistická struktura města. Celý region bude usilovat o vylepšení infrastruktury a zaměří se na obnovu brownfields. V této prioritě mají své významné postavení také cíle směřující k trvale udržitelnému rozvoji a ke kvalitě environmentálního prostředí a image města a obcí.⁵²

Oblast částečně souvisí s první zmíněnou prioritní oblastí, hlavně co se týče veřejných prostor a bytového fondu. Snaha města o zlepšení situace spočívala v již uvedené regeneraci náměstí, vytvoření nového územního plánu, dokončení výstavby kanalizační sítě v okrajových

---

⁵¹ Rozvojový plán Novopacka. Strategická část. s. 18

⁵² Rozvojový plán Novopacka. Strategická část. s. 27

částech města, zlepšení pokrytí území mobilní a internetovou sítí, revitalizace sídliště a městské zeleně.

Prioritní oblast Doprava je zaměřena na zkvalitnění dopravní dostupnosti z pohledu automobilové i železniční dopravy a začlenění do regionálního integrovaného dopravního systému. Dále je v této oblasti řešena optimalizace vnitřního dopravního systému a zvýšení bezpečnosti provozu. Jedná se o nejvýrazněji se projevující slabou stránku města.⁵³

Nová Paka disponuje výhodnou dopravní polohou na spojnici Mladá Boleslav – Jičín – Trutnov a Praha – Krkonoše. Silniční tahy však kapacitně zcela nevyhovují a dochází k negativnímu ovlivňování životního prostředí. Problémem jsou časté kolony, dopravní kolapsy, vysoká intenzita tranzitní dopravy vedoucí centrem města. Všechna tato negativa by vyřešilo vybudování obchvatu. Město usiluje neustále o dopravní zklidnění, ze strany Ředitelství silnic a dálnic však naráží na nedostatek financí.

Město tedy zatím realizovalo výstavbu kruhových křižovatek, což bohužel dopravní situaci příliš nezlepšilo, dále se snaží o výstavbu a obnovu chodníků, odstranění bariér stávajících komunikací.

Poslední popisovanou prioritní oblastí je Ekonomika, zabývající se problematikou posílení ekonomického potenciálu. Důraz klade na podporu stávajícího průmyslu, revitalizaci průmyslových brownfieldů a na vybudování nové průmyslové zóny a podporu přílivu nových investic do území. Prioritní oblast řeší také problematiku vytvoření stabilizovaného trhu práce, podporu zaměstnanosti, dostatek pracovních míst. Zabývá se participací veřejné správy a její spolupráce s podnikatelským sektorem.⁵⁴

Nejvýznamnější aktivitou z této oblasti je probíhající výstavba průmyslové zóny na okraji města, což zajistí vznik nových pracovních míst. Město by dále rádo aktivně přistupovalo k hledání nových ploch pro bydlení.

5.2.2 Územní plán Nové Paky

Pořizovatelem dokumentu byl Městský úřad Nová Paka a jeho zpracovatelem firma SURPMO, a.s, Projektové středisko Hradec Králové. Město dále spolupracovalo při pořizování plánu s Národním památkovým ústavem v Josefově. Tvorba územního plánu byla zahájena v prosinci 2007, kdy došlo ke schválení pořízení nového dokumentu. Zadání

---

⁵³ Rozvojový plán Novopacka. Strategická část. s. 34

⁵⁴ Rozvojový plán Novopacka. Strategická část. s. 42

územního plánu bylo projednáno 8. 7. 2009 a schváleno zastupitelstvem města 9. 9. 2009. Koncept územního plánu město nevytvořilo. Návrh územního plánu byl projednán 7. 6. 2010, vydán formou opatření obecné povahy dne 14. 2. 2011 a schválen byl dne 2. 3. 2011. V současné době je připravována změna územního plánu, všichni vlastníci mohou do 31. 3. 2012 podat žádost o změnu. Dokument je vytvořen pro všech 12 částí města, tedy: Heřmanice, Kumburský Újezd, Novou Paku, Podlevín, Přibyslav, Pustou Proseč, Radkyně, Štikov, Studénku, Valdov, Vlkov a Vrchovinu. Při tvorbě plánu nedošlo k žádnému nadstandardnímu projednání s veřejností, konalo se pouze společné a veřejné projednání dle stavebního zákona.

Při tvorbě územního plánu byla podána celkem čtyřikrát námitka (dotčený vlastník nemovitosti musí uvést i odůvodnění námítky) a šestkrát připomínka (může podat kdokoli). Nejvíce podnětů na změnu územního plánu přichází od veřejnosti. Z celkového počtu 141 žádostí se jednalo většinou o žádosti občanů, 7 žádostí podnikatelů, 11 žádostí samotného města, 2 žádosti neziskových organizací a jedna žádost osadního výboru.

Urbanistická koncepce ÚP je zaměřena nejvíce na rozvoj bydlení, vymezuje tedy rozvojové plochy pro tuto funkci, dále vymezuje plochu pro plánovaný obchvat a rozšíření průmyslové zóny.

Územní plán vymezuje podmínky, že při plánování budoucí výstavby budou respektovány dominanty města, stávající charakter a hladina zástavby, budou také zachovány souvislé pásy nezastavěného území. Rozvíjeny budou zejména funkce bydlení, občanského vybavení, výroby a veřejné infrastruktury, plochy zeleně budou průběžně obnovovány a doplňovány, zkvalitněna bude technická infrastruktura. Části Heřmanice, Kumburský Újezd, Radkyně a Studénka budou napojeny na skupinový vodovod, shodná sídla vyjma Radkyně budou napojena na kanalizační systém. V území je nutné akceptovat a dále rozvíjet síť turistických tras a cyklotras. Silniční síť je stabilizovaná, jsou vymezeny plochy doplňující systém místních komunikací a plocha dopravní infrastruktury pro silniční dopravu pro obchvat města. Předpokládá se doplnění nových ploch parkovišť ve vhodných zastavitelných plochách. Určeny jsou nové plochy pro výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Nové urbanizované území nebude navrženo, rozvojové plochy budou navázány na stávající obytné a výrobní plochy. Koncepce odpadového hospodářství vyhovuje požadavkům a je řešena místní vyhláškou.

Pro zachování krajinného rázu musí být respektován a zachován charakter lesozemědělského typu krajiny. Je navrženo clonné ozelenění z důvodu negativního působení některých staveb a výrobních areálů na stávající krajinu. V území se vyskytují plochy nadregionálního, regionálního i lokálního ÚSES. Pro zlepšení funkčnosti regionálních biokoridorů bude nezbytné provést dosadbu stromů s doplněním keřového patra.

Nejvyšší podíl ve městě vykazují domy postavené v letech 1946 – 1990, což vyžaduje potřebu opravovat a modernizovat domovní fond. Severozápadní hranice území je vymezena jako územní rezerva pro bydlení v rodinných domech. V části Vlkov byla vybudována infrastruktura pro plánovanou průmyslovou zónu.

5.2.3 Vztah strategického a územního plánu

Cíle strategického plánu se s cíli územního plánu prolínají v několika následujících oblastech. Město chce rozvíjet bydlení a zároveň ho zkvalitnit. Pro bytovou výstavbu je proto v územním plánu vymezeno několik rezervních ploch. Dalším cílem strategického plánu je optimalizovat urbanistickou strukturu města, koncepční přístup města k rozvoji byl tedy zajištěn vydáním nového územního plánu. Vylepšení dopravní infrastruktury a zkvalitnění dopravní dostupnosti města je jeden z nejdůležitějších cílů a jeho dosažení by vyřešilo vybudování obchvatu, pro který je v územním plánu vymezena plocha v souladu s vydaným územním rozhodnutím. Příliv nových investic zajistí průmyslová zóna, se kterou územním plánu také počítá. Vybudování této zóny přispěje k vytvoření stabilizovaného trhu práce a snížení nezaměstnanosti. Zkvalitnění a rozšíření nabídky volnočasových aktivit by posílilo atraktivitu města. Územní plán předpokládá rozvoj tělovýchovných a sportovních zařízení, které k dosažení cíle přispějí.

Strategický plán předcházela územnímu plánu, oblasti strategického plánu jsou v územním plánu zcela zohledněny, přestože pro tvorbu územního plánu byly využity především územně analytické podklady. Po prostudování obou dokumentů je patrné, že koncepce územního plánu vychází z předem definovaných cílů strategického plánu. Plány spolu souvisí v mnoha řešených oblastech, navzájem se doplňují a prolínají. Jednotlivé cíle strategického plánu jsou podkladem pro vymezení vhodného území pro rozvoj. Především jsou dokumenty provázány v oblastech bydlení, rozvoje průmyslové zóny a volnočasových aktivit (rozšiřování lyžařského vleku). Strategický plán je starší dokument a vznikl tedy na podkladu tehdejší územně plánovací dokumentace, ze které čerpal především v oblastech životního prostředí, technické infrastruktury a dopravy.

Pořizovatelé obou typů dokumentů se neshodují. Strategický plán byl pořízen externím dodavatelem - Centrum evropského projektování, Hradec Králové. Oddělení rozvoje městského úřadu spolupracovalo na tvorbě dokumentu pouze částečně. Územní plán pořizuje oddělení rozvoje městského úřadu.

Zatím neproběhla žádná aktualizace strategického plánu ve vazbě na pořízení nového územního plánu a město s touto aktivitou prozatím nepočítá.

V následující tabulce je znázorněn vztah cílů strategického plánu a cílů koncepce rozvoje území města.

Tabulka 2 Vyhodnocení vztahu SP a ÚP města Nová Paka

Cíle koncepce rozvoje území města	Udržitelný rozvoj města	Ochrana kulturního dědictví	Rekreační využití přírodního potenciálu	Zachování krajinného rázu	Ochrana a rozvoj sídelní zeleně
Cíle SP					
Zvýšení kvality veřejných služeb	X		X		
Zkvalitnění a rozšíření nabídky volnočasových aktivit	X	X	X	X	X
Zvýšení kvality a rozvoj bydlení	X			X	X
Zvýšení atraktivity města ve vazbě na rozvoj cestovního ruchu		X	X	X	X
Optimalizace urbanistické struktury města	X	X	X	X	X
Vylepšení infrastruktury	X			X	
Usilování o trvale udržitelný rozvoj	X				
Posílení pozice města Nová Paka	X	X	X	X	X
Zvýšení bezpečnosti provozu a vytvoření bezbariérových přístupů	X				
Zkvalitnění dopravní dostupnosti města	X				
Optimalizace vnitřního dopravního systému	X				X
Vytvoření stabilizovaného trhu práce	X				
Příliv nových investic do území a podpora stávajících	X				
Vyšší informovanost, provázanost a participace VS a podnikatelů a dalších subjektů	X				

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3 Hořice v Podkrkonoší

Hořice v Podkrkonoší leží ve východní části okresu Jičín asi 20 km od krajského města Hradec Králové, se kterým je spojeno kvalitní dopravní infrastrukturou. Ve městě žije 9 030 obyvatel a jeho rozloha činí 2 144 hektarů. Správní území je tvořeno šesti katastrálními územími. První písemná zmínka o Hořicích je z poloviny 12. století. Město je známé již téměř dvě století především výrobou hořických trubiček. Jeho hlavním bohatstvím je výskyt kvalitního pískovce, který je vhodný pro kamenické i sochařské práce. Sochařská tradice, spjatá od 80. let 19. století s existencí sochařsko-kamenické školy, dala vzniknout ve městě i okolí řadě monumentů.

5.3.1 Strategický plán Hořic v Podkrkonoší

Strategický plán města byl vytvořen v roce 2004. Z důvodu změny ve vedení úřadu po volbách byla v listopadu roku 2007 provedena aktualizace dokumentu, která vycházela z původního plánu a stala se jejím doplňkem. V nové analytické části bylo vyhodnoceno, jakým směrem se město rozvíjelo a co se oproti minulé dokumentaci změnilo. Aktualizovaná strategická část uvádí stav dříve plánovaných projektů, uvádí tedy, jaké projekty již byly realizovány a dále ty, které jsou stále v plánu, případně se objevují nové investiční záměry města. Návrhové období dokumentu je do roku 2012 v souvislosti s blížícím se koncem programovacího období EU v roce 2013. Některé rozvojové projekty jsou plánovány až do roku 2020. Objednatelem dokumentu je Město Hořice a zhotovitelem Projektové středisko SURPMO, a.s. Hradec Králové. Plán byl vypracován komunitní metodou a je složen opět ze dvou částí: analytické a strategické. Při jeho tvorbě bylo využito i názorů obyvatel získaných dotazníkovým šetřením.

V současné době město pořizuje nový strategický plán v souvislosti s vypsáním dotačním titulem z roku 2011 na pořízení strategického plánu. Pro jeho zpracování byla vybrána firma DHV. V polovině března byl předložen návrh, jak by mohl dokument vypadat. Na začátku procesu byli osloveni občané, podnikatelé, zástupci spolkové činnosti, výbory úřadu i pracovníci zabývající se územním plánováním prostřednictvím dotazníkového šetření. Analytická část by měla být hotová v květnu nebo v červnu a strategická část přibližně na podzim tohoto roku.

5.3.1.1. Analytická část

Obsahem analytické části je stručná charakteristika města, vyhodnocení průzkumu názorů obyvatel a komplexní socioekonomická analýza řešeného území. Výsledkem je SWOT analýza, jsou navrženy jednotlivé prioritní oblasti a stanoven návrh vize do roku 2012.

Zdroji informací byly podklady jednotlivých odborů Městského úřadu Hořice, Úřadu práce v Jičíně, údaje Českého statistického úřadu a údaje poskytnuté dalšími institucemi se sídlem ve městě.

Pro formulaci reálného strategického plánu město využilo dotazníkového šetření mezi občany. Z celkem 6 000 rozeslaných dotazníků se jich vyplněných vrátilo 343, což je velmi malá část, ale přesto podává celkem komplexní obraz názorů obyvatel. Otázky se týkaly základních oblastí života města rozčleněných do devíti okruhů. Z průzkumu vyplývá, že občané jsou nejvíce nespokojeni s nedostatkem pracovních příležitostí, kvalitou zdravotní péče, chybí volně přístupná víceúčelová hřiště, koupaliště, dětská hřiště, vzájemné propojení cyklostezek, neexistují možnosti dalšího vzdělávání, chybí diskotéky a rockové kluby. Podle obyvatel by se město mělo v budoucnu nejvíce zaměřit na údržbu chodníků a cest, výstavbu nových bytů, úklid a pořádek na veřejných prostranstvích. Je třeba vyřešit problémy týkající se dopravy ve městě kvůli špatné průjezdnosti, bezpečnosti silničního provozu a nedostatku parkovacích ploch. Spokojeni jsou občané především s přírodním prostředím okolí města, množstvím zeleně, dopravní dostupností, úrovní školských zařízení, úrovní kulturního vyžití, se stavem technické infrastruktury.

Komplexní socioekonomická analýza je souborem všech dostupných a potřebných informací o řešeném území v členění dle jednotlivých dohodnutých analytických okruhů, jejich vyhodnocení především z pohledu podmínek dalšího rozvoje.⁵⁵

Na začátku analýzy je celkem podrobně popsána historie města. Pro kulturní a společenské akce slouží řada objektů a občané jsou o plánovaných akcích informováni různými zpravodaji. Vyhovující je dostupnost občanské vybavenosti a rozsah poskytovaných služeb.

Popis demografické struktury je podrobný s řadou grafů a tabulek, ale bohužel bez aktualizovaných údajů. Zastoupení škol je celkem vysoké a stav zdravotní a sociální péče je možné hodnotit jako uspokojivý. Je nutné navýšit kapacitu domu s pečovatelskou službou a rozvíjet pečovatelské služby.

---

⁵⁵ Strategický plán rozvoje města Hořice. Analytická část. s. 18

Hořice se nacházejí u významného silničního tahu z Liberce směrem do Hradce Králové. Technický stav místních komunikací se zhoršuje. Vedení železniční tratě je možné považovat za stabilizované, předpokládá se modernizace tratě a s tím související rozšiřování integrovaného dopravního systému.

Zásobování elektrickou energií plně vyhovuje a nebyly zjištěny situace, které by vyžadovaly okamžitá opatření. Je nutné rozšířit plynofikaci, kanalizační systém je vybudován.

V Hořicích je nejvíce zastoupen textilní, kamenický a strojírenský průmysl. Jsou zde příznivé podmínky pro zemědělství. Největšími zaměstnavateli je MILETA, a.s. (oděvní průmysl), PENT, a.s. (výroba kovových konstrukcí) a Městská nemocnice Hořice.

Město má zpracovaný a schválený územní plán, v němž jsou navrženy dostatečné plochy pro rozvoj podnikání.

Atraktivita lokality je dána především tradicemi, co se týče uměleckého zpracování pískovce, výroby Hořických trubiček a konání mezinárodního motocyklového závodu 300 zatáček Gustava Havla. Cyklistické značení a značení pěších tras je kvalitní, avšak chybí propojení cyklotras s ostatními v regionu.

V závěru analytické části je pro každou řešenou oblast zvlášť vypracována SWOT analýza, následuje závěrečné shrnutí a navrženy jsou tyto prioritní oblasti pro strategickou část: Ekonomický rozvoj, Cestovní ruch, Životní prostředí, Doprava a technická infrastruktura. Definována byla i strategická vize: Kvalitní životní prostředí města, jeho technická infrastruktura a dopravní napojení činí Hořice střediskem cestovního ruchu známým svými výrobky a bohatým kulturně společenským životem.

5.3.1.2. Strategická část

Pro naplnění vize byly stanoveny na základě analytické části následující prioritní oblasti: Ekonomický rozvoj, Cestovní ruch, Životní prostředí a Doprava a technická infrastruktura. V rámci prioritních oblastí jsou navrženy strategické cíle a jejich priority. K naplnění priorit v uvažovaném období jsou určena opatření. Po stručném popisu současné situace jsou uvedeny konkrétní cíle daného opatření, možné aktivity k jeho naplnění a předpokládané realizační výstupy. Nezbytnou součástí specifikace jsou uvažované dopady do řešeného území.⁵⁶

---

⁵⁶ Strategický plán rozvoje města Hořice. Strategická část. s. 9

První prioritní oblast Ekonomický rozvoj je považována za nejvýznamnější, především vytváření kvalitního podnikatelského prostředí, podpora přílivu investic, zvýšení atraktivity pro podnikatele. Územním plánem jsou určeny dvě průmyslové zóny. Řešit nové využití nevyužívaných existujících průmyslových objektů a ploch je odborně, časově a koordinačně náročnou činností, bylo by proto vhodné zřídit ve struktuře města samostatné pracoviště, které by odborně zajišťovalo veškeré aktivity ekonomického rozvoje města.⁵⁷

Další možností, jak řešit situaci, je vytvoření kontaktního místa, střediska informací a hlavní komunikační brány mezi úřadem a podnikateli. Je třeba vytvořit systém využívání aktivní politiky zaměstnanosti ke zvyšování počtu pracovních míst pro ohrožené sociální skupiny a zvyšování nabídky pracovních sil v potřebné kvalifikační struktuře. Město by také mělo vytvářet fungující trh s byty.

Cestovní ruch je významnou složkou příjmů města, konají se zde sochařská symposia se zahraniční účastí. Plánem města je zřízení naučných stezek spojené s prohlídkou historických památek, zpřístupnění nepřístupných historických objektů, výstavba cyklostezek a jejich propojení, výstavba a zprovoznění rekreačního střediska.

Prioritní oblast Životní prostředí se zabývá zvýšenou potřebou ochrany a údržby zvláště chráněných území přírody, zapracováním ploch všech prvků ÚSES do územně plánovací dokumentace, uvolněním veřejných prostranství od parkujících automobilů, údržbou veřejné zeleně, snížením negativních dopadů chovu zvířat na veřejná prostranství.

Doprava a technická infrastruktura řeší podporu prosazení přípravy a realizace výstavby rychlostní silnice, úpravy silnic 3. třídy, rekonstrukci místních komunikací, zpracování generelu kanalizační a vodovodní sítě města, rozšíření plynovodní sítě do doposud neplynofikovaných lokalit, zvýšení komfortu a kapacity osobní přepravy modernizací železniční trati. Největším investičním záměrem města je projekt Hořice — město bez bariér, zaměřený na obnovu komunikací a zpřístupnění veřejných budov pro vozíčkáře.

Strategický plán je pouze částečně provázán s rozpočtem města, protože dává městu dlouhodobý přehled o budoucích investicích. Na základě SWOT analýzy je možné vytvořit dlouhodobý předpoklad o budoucím vývoji.

Hlavním důvodem pro pořízení nového strategického plánu je konec platnosti předchozího. Další příčinou jsou dlouhodobé investice, jelikož dokument je podkladem pro získání peněz

---

⁵⁷ Strategický plán rozvoje města Hořice. Strategická část. s. 12

z různých zdrojů. Může se jednat jednak o dotace přímo městu, tak o investice, které pod správu města nespádají, ale týkají se ho, např. investice na opravu krajských silnic procházejících územím města, nebo investice Ředitelství silnic a dálnic.

Při plánování jednotlivých projektů se vychází z vypsání dotačních titulů. Pokud město zvládne připravit projektovou dokumentaci do ukončení výzvy, začne s přípravou už po vypsání dotačního titulu, je možné realizovat velké projektové záměry. Někdy se však nestihne vytvořit projektová dokumentace do ukončení výzvy. Proto město využívá dotačních titulů spíše pro menší projekty, kdy je v jejich silách připravit potřebnou dokumentaci včas.

5.3.2 Územní plán Hořic v Podkrkonoší

Město Hořice v současné době pořizuje nový územní plán, který by měl být zpracován do roku 2014. Jeho zpracovatelem je ing. Martin Samohrd. Situace je taková, že dokument je ve fázi odevzdání Průzkumů a rozborů, po kterém bude následovat vytvoření zadání územního plánu.

Platný územní plán vznikl v roce 1995 a byl vytvořen pro návrhové období do roku 2010, které bylo později prodlouženo až do roku 2015. Aktualizace dokumentu byla zadána dne 2. 9. 1992, koncept byl předán v červenci roku 1993. Plán byl předložen ke schválení 6. 2. 1995 a následovalo jeho vydání. Územní plán je zpracován pro území města a jeho části: Březovice, Doubrava, Hořice, Chlum, Chvalína, Libonice a Svatogothardská Lhota. Vedoucím projektantem byl architekt M. Stejskal z projektového střediska SURPMO, a.s., Praha. Stávající dokument prošel již dvanácti změnami a je tedy žádoucí vytvořit novou dokumentaci.

Prioritami je zajištění možností podnikových aktivit, výstavba rodinných a bytových domů, kvalitní zařízení občanského vybavení, technické infrastruktury a řešení dopravy v území. Specifickou úlohou je těžba kvalitního pískovce, což bylo podnětem pro vznik kvalitních staveb a kulturního dění ve městě. Nejvýznamnějším prostorem je historické jádro s náměstím. Urbanistická struktura města není výrazně narušena novou výstavbou. Jižní část města je vymezena pro průmysl, menší podnikatelské aktivity jsou realizovány v jihozápadní části města. Navržena je bytová výstavba včetně vymezení dalších rezervních ploch s respektováním rozdílných sociálních vrstev. Školní a kulturní zařízení jsou stabilizovaná a nepředpokládají se výrazné změny.

Urbanistická koncepce je zaměřena především na zachování krajinného rázu. Město si klade za cíl nabízet svým občanům kompletní zázemí s drobnými pracovními podmínkami

díky podpoře malého a středního podnikání. Pro velké průmyslové objekty neexistuje ve městě silné zázemí.

Důležitými aktivitami je podpora modernizace stávající kanalizační sítě, výsadby zeleně podél komunikací a průmyslových areálů, budování moderní dopravní infrastruktury, modernizace železniční trati, rozvoje cyklistické dopravy, výstavby parkovišť. V letech 2008 – 2010 byl v rámci ROP Severovýchod podpořen projekt Hořice – město bez bariér. Pro zvýšení návštěvnosti města je možné využít potenciál hořických trubiček.

5.3.3 Vztah strategického a územního plánu

Platný územní plán předcházel vzniku strategického plánu o poměrně dlouhou dobu (více než 10 let). Při tvorbě SP se vycházelo z platné územně plánovací dokumentace. Cíle strategického plánu tedy byly vytvořeny ve vazbě na vymezené plochy v území a stanovení možnosti jejich využití. Pro zpracování platného strategického plánu byly využity možnosti rozvoje uvedené v územním plánu, uvažovány byly samozřejmě i změny územního plánu. Vize strategického plánu se opírala o územně plánovací dokumentaci. Územní plán by tedy měl postihnout vize, které předkládá strategický plán.

Pro formulaci zadání územního plánu nebyl použit strategický plán, jelikož v té době ještě neexistoval. V územním plánu nejsou vymezeny cíle koncepce rozvoje území města, není proto možné porovnat vztah mezi cíli obou dokumentů.

V současnosti, kdy město zpracovává oba dokumenty nové, je jejich vztah takový, že strategický plán předchází územnímu. Nejdříve město potřebuje stanovit vizi a strategii, kam chce směřovat, co chce rozvíjet, a až poté vymežit plochy, které jsou pro plánovaný rozvoj vhodné a mohou být použity v souladu s územně plánovací dokumentací. V zásadě by se dalo říci, že dokumenty vznikají současně a ani jeden nepředchází tomu druhému, ale strategický plán je přece jen o krok napřed. Pro formulaci zadání územního plánu bude tedy použit strategický plán.

Pořizovatelem jednotlivých dokumentů není stejný odbor ani stejná osoba úřadu. Zpracování strategického plánu je v kompetenci kanceláře starosty města, i když se na jeho tvorbě úzce podílí i úřad územního plánování (není však hlavním garantem procesu). Kancelář starosty vypracovává dotazníky pro průzkumy mezi občany, podnikatelskými subjekty a dalšími subjekty, a organizuje setkání skupin při projednávání dokumentu. Úřad územního plánování provádí korekce plánu a upozorňuje na problémy, které by se mohly vyskytnout nebo se vyskytují.

5.4 Porovnání a vyhodnocení strategických plánů jednotlivých měst

Pořízení strategického plánu není povinností úřadů, je proto velký rozdíl v metodice i v kvalitě zpracování těchto dokumentů. Tvorba strategického plánu není vymezena v právním předpise. Města pořizují plán z vlastní vůle, nejvíce je k tomu vede možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Strategický plán Jičína obsahoval analytickou část s velkým množstvím tabulek rozebírajících vývoj v různých oblastech. Strategická část dokumentu byla ve formě tabulek s vymezenými cíli a plánovanými projekty. Žádné další textové doplnění se v této části nevyskytovalo. Nebylo stanoveno období platnosti dokumentu ani konkrétní vize, která by uváděla, čeho by město v budoucnu chtělo dosáhnout. V dokumentu není vytvořena SWOT analýza. Před tvorbou plánu došlo k průzkumu podnikatelského prostředí, který vypovídá o situaci podnikatelských subjektů. Bohužel však nebyl proveden průzkum názorů obyvatel, který by jistě přispěl k vytvoření strategické vize umožňující definování prioritních oblastí, kterým by se město mělo věnovat a jaké projekty by bylo v budoucnu třeba realizovat.

Strategický plán Nové Paky byl nejlépe zpracovaným dokumentem ze všech tří zmíněných. Analytická část byla podrobně a přehledně rozpracována. Strategická část obsahovala vizi města a údaj o návrhovém období, pro které byl dokument zpracován. Dále zde byly rozpracovány jednotlivé prioritní oblasti, cíle, ke každému cíli uvedena opatření a konkrétní projekty k naplnění specifických cílů. Projekty byly nejprve uvedeny u každé popisované oblasti zvlášť a znovu společně vypsány ještě v závěru v tabulkách podle stupně naléhavosti jejich realizace. Nová Paka provedla před vypracováním plánu průzkum názorů občanů, jehož výsledky jsou uvedeny v samostatném dokumentu.

Strategický plán Hořic přehledně a podrobně rozebíral jednotlivé oblasti. Obsahem dokumentu byla vize, SWOT analýza, popis strategických cílů, opatření a aktivit. Projekty nebyly vypsány pod jednotlivými kapitolami, ale byly uvedeny alespoň v závěru dokumentu v tabulce. Strategickému plánu předcházelo dotazníkové šetření mezi občany. Řešené oblasti průzkumu i jeho výsledky jsou v dokumentu slovně i graficky popsány, takže je možné definovat preference obyvatel města a určit tak směr, kterým by bylo vhodné se ubírat a stanovit, jaké problémy vyřešit nejdříve. Město při strategickém plánování uvádí opatření v obecné formě, aby bylo případně možné zažádat o finanční prostředky i pro jinou lokalitu, která dříve nebyla uvažována, a její stav se nenadále zhoršil. Konkrétnější popis a stanovení

záměrů je použito v případě unikátů vyskytujících se v území, kterým je např. sochařské sympozium. V České republice existují pouze dvě, a je tedy možné uvést v dokumentu konkrétní název lokality pro případné čerpání finančních prostředků. Představení strategického plánu veřejnosti se uskutečňuje před jeho závěrečným projednáním.

Dokumenty měst Hořice v Podkrkonoší a Nová Paka postrádají aktualizované údaje. Městský úřad v Jičíně se snaží aktualizovat SP každý rok. Bylo by vhodné u všech hodnocených měst vytvořit souhrn realizovaných projektů, aby bylo možné porovnat, co bylo vymezeno jako cíl a co se již podařilo uskutečnit a za kolik, a jestli město směřuje plánovanou cestou rozvoje. Strategický plán by tedy mohl být doplněn o realizační část, monitorovací a hodnotící část.

Následující tabulka je celkovým vyhodnocením obsahu jednotlivých strategických plánů a náležitostí, které dokumenty obsahují.

Tabulka 3 porovnání strategických plánů sledovaných měst

		Jičín	Nová Paka	Hořice
Rok vzniku		2004	2005	2004
Metoda		expertní	komunitní	komunitní
Konzultant		ano	ano	ano
Veřejné projednání		ne	ano	ano
Návrhové období		2004 – 2024	2005 - 2020	2004 - 2012
Přístup		ekonomický	sociogeografický	sociogeografický
Počet tematických oblastí		3	4	4
Části	Analýza	ano	ano	ano
	SWOT analýza	ne	ano	ano
	Vize	ne	ano	ano
	Strategická část	ano	ano	ano
	Akční část (projekty)	ne	ne	ne
	Indikátory	ne	ne	ne
Aktualizace		ano	ne	ano
Vazba na rozpočet města		ne	ne	ne

Zdroj: Vlastní zpracování

5.5 Porovnání a vyhodnocení územních plánů jednotlivých měst

Pořizování územních plánů je výrazně usměrněno stavebním zákonem a je povinností všech obcí mít do roku 2015 nový platný územní plán. Z důvodu exitujícího právního předpisu nejsou mezi jednotlivými územními plány výraznější rozdíly, jejich struktura se příliš neliší.

Pro orgány územního plánování Královéhradeckého kraje byl před více jak dvěma lety Krajským úřadem Královéhradeckého kraje připraven metodický návod na způsob zpracování územně plánovací dokumentace v digitální formě. Jedná se o tzv. MINIS - Minimální standard pro digitální zpracování územních plánů v GIS. Jeho využití se postupem času rozšířilo na celé území Královéhradeckého kraje.⁵⁸

Územní plán Jičína si klade za cíl rozvíjet bydlení a průmysl a vymezuje plochy pro možný rozvoj těchto oblastí. Existující průmyslová zóna je zdrojem pro přilákání investorů do dané lokality spojené s přílivem finančních prostředků. Rozvoj uvedených oblastí vyžaduje propojení kvalitní dopravní infrastrukturou. Podněty na změny územního plánu, stejně jako v případě ostatních měst, přichází od občanů, tedy vlastníků pozemků.

Územní plán Nové Paky je zaměřen převážně na rozvoj bydlení a průmyslu, včetně vymezení ploch pro možný vývoj těchto oblastí. Budování průmyslových zón nebo jejich rozšiřování má pozitivní dopady na rozvoj měst, především díky zvyšující se nabídce práce a snižování nezaměstnanosti. Zohledněn musí být ale ráz krajiny a respektováno životní prostředí. Nejvíce podnětů na změnu územního plánu přichází opět od občanů města

Územní plán Hořic v Podkrkonoší je více než 15 let platným dokumentem města. Prošel za tu dobu celkem dvanácti změnami. Zohledňuje především krajinný ráz města. Vymezuje plochy pro rozvoj bydlení a malého a středního podnikání, jelikož nedisponuje potenciálem pro přilákání velkých investorů. Cílem dokumentu je nabízet občanům kvalitní zázemí obsahující veškerou občanskou vybavenost. Územní plán byl projednáván dle stavebního zákona, probíhala i jednání s veřejností.

Nyní je pořizována nová územně plánovací dokumentace, její zveřejnění se uskutečnilo na úřední desce, v místním zpravodaji a na internetových stránkách města. Proběhla i rozprava

---

⁵⁸ KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. MINIS aktualizace. [online] [cit. 18. března 2012] Dostupné z: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/minis--aktualizace--vydani-verze-c--2-1-29537/>>

pro zastupitele. Obecně se občané jednání o územním plánování příliš neúčastní a jsou spíše pasivní. Aktivní přístup vykazují pouze v případě, že se jednání týká jejich pozemků nebo větších problémů, kterými je např. plán obchvatu města, případně rozvoj průmyslové zóny. Nejvíce podnětů pro změnu územního plánu přichází od občanů města, jakožto vlastníků jednotlivých pozemků, nebo se může změna uskutečnit v případě příchodu nového investora, který chce stávající plochy využívat jinak, než tomu bylo dosud. Příkladem může být přestavba opuštěného průmyslového objektu na byty.

Následující tabulka obsahuje informace o územních plánech vybraných měst.

Tabulka 4 Porovnání územních plánů sledovaných měst

	Jičín	Nová Paka	Hořice
Zpracovatel	Urbanistické středisko Brno	SURPMO	SURPMO
Zpracováno	2010	leden 2011	1995
Návrhový horizont	2010 - 2015	2011 - 2016	1995 - 2015
Aktualizace/změny	ano	ano	ano
Zaměření urbanistické koncepce	dotvoření obchvatu, nový terminál hromadné dopravy	rozvoj bydlení, průmyslové zóny, realizace výstavby plánovaného obchvatu	zachování krajinného rázu

Zdroj: Vlastní zpracování

V následující tabulce jsou na závěr pro shrnutí porovnány vazby mezi analyzovanými dokumenty vybraných měst. Ideálního stavu bohužel nebylo dosaženo ani v jednom případě.

Tabulka 5 Porovnání vazeb mezi ÚP a SP jednotlivých měst

	SP a ÚP nemají žádnou vazbu	SP předchází ÚP	ÚP předchází SP	SP a ÚP vznikají současně
Hořice v Podkrkonoší	X			
Jičín		X		
Nová Paka		X		

Zdroj: Vlastní zpracování

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo prozkoumat, zda existuje mezi územními a strategickými plány na úrovni obcí nějaký vztah a případně jaký. Pro porovnání byly vybrány rozvojové dokumenty obcí s rozšířenou působností v rámci okresu Jičín, a to Hořic v Podkrkonoší, Jičina a Nové Paky.

Územní plánování vyhodnocuje, co je v daném území možné a za jakých podmínek. Vytváří předpoklady pro rovnováhu kulturních, přírodních a civilizačních hodnot v území. Rozvíjením, ovlivňováním, využíváním a naplňováním zmíněných hodnot se zabývá strategické plánování. Je důležité a žádoucí, aby mezi územním a strategickým plánem existoval nějaký vztah.

Nejprve byly analyzovány oba dokumenty zkoumaných měst, byla vyhodnocena jejich kvalita a náležitosti, které obsahují. Následně byl vyvozen vztah strategických a územních plánů jednotlivých měst.

Mezi územními plány nebyly shledány výrazné rozdíly, jelikož se jejich zpracování a obsahové náležitosti řídí platným právním předpisem. Pouze územní plán Hořic v Podkrkonoší nelze příliš porovnat s ostatními, protože nebyl vytvořen podle současného platného stavebního zákona a má tedy jinou strukturu. Územní plány Jičina a Nové Paky jsou aktuálními dokumenty a jejich obsahové náležitosti jsou v zásadě totožné. Dokumenty se liší v cílech, kterých má být dosaženo. Nejzávažnější problémy, kterými se územní plány zabývají a které je třeba řešit, jsou však spojeny se stejnými oblastmi. Nejvíce je nutné zabývat se tím, zda je dostatek ploch pro bydlení a kvalitou dopravní infrastruktury.

Strategické plány měst se ve svém zpracování a obsahu výrazně liší, na rozdíl od územních plánů není jejich tvorba povinností municipalit. Všechny vznikaly přibližně ve stejném období z důvodu možnosti čerpání financí z fondů EU. U všech tří dokumentů zcela chyběla akční a monitorovací část. Není tedy možné zjistit, které projekty se již podařilo realizovat a které jsou ještě v plánu.

Rozvojový plán Novopacka je v porovnání se zbylými dvěma dokumenty nejpropracovanější. Bohužel nebyla provedena žádná jeho aktualizace.

Město Jičín se sice každý rok snaží dokument aktualizovat, ale jedná se pouze o aktualizaci profilu regionu, tedy analytické části plánu. Strategickému plánu města Jičín zcela chybí vize,

SWOT analýza, strategická část je zpracována pouze stručně do projektových listů a není provedena jejich aktualizace.

Při zpracování dokumentů je ideální, pokud strategický i územní plán vznikají současně a vzájemně se prolínají a doplňují. S takovým případem jsem se bohužel při zkoumání dokumentů nesetkala. Pouze město Hořice v Podkrkonoší, které nyní zpracovává nový strategický i územní plán, realizuje zmíněný model vztahu. Strategický plán sice nepatrně předchází územnímu plánu, ale v zásadě by se dalo říci, že je jejich tvorba v souladu a až budou oba dokumenty dokončeny, bude možné považovat jejich vztah za příklad ideálního stavu.

Současná platná dokumentace města Hořice v Podkrkonoší však mezi sebou výraznou vazbu nemá, což je považováno za nejhorší možný případ vztahů. Ve strategickém plánu jsou samozřejmě zohledněny rozvojové plochy uvedené v územním plánu, ale zásadní význam územní plán pro tvorbu strategického plánu neměl.

V případě města Jičín předcházel strategický plán územnímu plánu. Pro tvorbu územního plánu byl využit strategický plán a jejich cíle jsou vzájemně provázány. Jsou zohledněny investiční záměry města v podobě vymezených rozvojových ploch především v oblasti bytové výstavby, dopravní infrastruktury a průmyslové zóny.

Rozvojový plán Novopacka předcházel zpracování územního plánu a cíle obou dokumentů jsou provázány. Územní plán respektuje rozvojové záměry strategického plánu a vymezuje pro ně vhodné plochy. Nejvíce se oba dokumenty prolínají v problematice rozvoje bydlení, průmyslové zóny, optimalizace urbanistické struktury a zkvalitnění dopravní dostupnosti.

Doporučením pro všechny municipality je aktualizovat strategické dokumenty ve vazbě na novou platnou územně plánovací dokumentaci. Pro následné zpracovávání rozvojových dokumentů by se všechny obce měly snažit o jejich vzájemnou provázanost a měly by vycházet z modelu, kdy jsou oba dokumenty zpracovány současně. Samozřejmě není chybou, pokud jeden dokument nepatrně předchází druhému. V žádném případě by ale neměly vznikat odděleně.

SEZNAM LITERATURY

Monografie

- [1] ČESKÝ EKOLOGICKÝ ÚSTAV. Metodika pro místní Agendy 21 v České republice: strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni ČR. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2003. 105 s. ISBN 80-7212-505-2.
- [2] HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [3] MAIER, K. Územní plánování. Praha: ČVUT, 2004. 85 s. ISBN 80-01-02240-4.
- [4] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Nová regionální politika. Praha: DaDa a.s., 2002. 91 s. ISBN 80-903064-1-1.
- [5] NASH, E. Direct marketing: Strategie. Plánování. Provedení. Praha: Computer Press, 2003. 604 s. ISBN 80-7226-838-4.
- [6] PÁPOL, T., PAVLAS, M. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
- [7] PERLÍN, R., BIČÍK, I. Strategický plán mikroregionu. Praha: Středočeský kraj, 2006. 109 s. ISBN 80-903093-0-5 ?.
- [8] SMITH, R.D. Strategic planning for public relations. New York: Routledge, 2009. 436 s. ISBN 978-0-415-99422-4.
- [9] ŠELEŠOVSKÝ, J. A KOL. Financování rozvojových strategií územním rozpočtem. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 150 s. ISBN 80-210-3947-7.
- [10] ŠILHÁNKOVÁ, V. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
- [11] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. Politika územního rozvoje České republiky 2008. Brno 2009. 86 s. ISBN: 978-80-87318-04-1.

[12] Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění.

[13] WOKOUN, R. A KOL. Regionální rozvoj. Praha: Linde a.s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

[14] Zákon č. 183/2006 Sb., O územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

[15] *Rozvojový plán Novopacka*

[16] *Strategický plán rozvoje města Hořice*

[17] *Strategický plán rozvoje města Jičín*

[18] *Územní plán Hořice*

[19] *Územní plán Jičín*

[20] *Územní plán Nová Paka*

Internetové zdroje

[21] JIČÍN TURISTICKÝ PORTÁL. Jičín [online] [cit. 20. února 2012] Dostupné z: <<http://www.jicin.cz>>

[22] KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. MINIS aktualizace. [online] [cit. 18. března 2012] Dostupné z: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/minis--aktualizace--vydani-verze-c--2-1-29537/>>

[23] LAND MANAGEMENT. Nástroje územního plánování [online] [cit. 25. října 2011] Dostupné z: <<http://www.la-ma.cz/?p=38>>

[24] LAND MANAGEMENT. Územně plánovací dokumentace [online] [cit. 25. října 2011] Dostupné z: <<http://www.la-ma.cz/?p=4>>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Analytická část strategického plánu Nové Paky	50
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vyhodnocení vztahu SP a ÚP města Jičín.....	48
Tabulka 2 Vyhodnocení vztahu SP a ÚP města Nová Paka.....	56
Tabulka 3 porovnání strategických plánů sledovaných měst	64
Tabulka 4 Porovnání územních plánů sledovaných měst.....	66

SEZNAM ZKRATEK

atd.	a tak dále
č.	číslo
EU	Evropská unie
např.	například
ROP	Regionální operační program
s.	strana
SP	strategický plán
tj.	to je
tzv.	takzvaný
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚPP	územně plánovací podklady
ÚSES	územní systém ekologické stability
ŽP	životní prostředí